ምዕራፍ፡፲፱፡ኦሺያኒያ።

ታስማኒያ፤ደቡብ፡አውስትራልያ፤ኒውዚላንድ።

፩፤ ታስማኒያ፡ጥንት፡ቫን፡ዲይማንስላንድ፡የተባለውን፡ደሴት፡በሺ፡፲፮፻፵፪፡ታስማን፡የተባለ፡መርከበኛ፡አገኘው። ቀጥሎም፡ካፒቴን፡ኩክ፡የተባለ፡መረመረው። ከታላቅ፡ብሪቴንና፡ከኑሳውት፡ዌልስ፡በደለኞችን፡ወደዚያ፡እየመሰዱ፡ለማኖር፡የተለየ፡ስፍራ፡አደረጉት። ይኸውም፡ቅኝ፡በሺ፡፲፯፻፸፫፡ጀምሮ፡እስከ፡ሺ፡፲፯፻፺፫፡ሰው፡ወደዚያ፡መስደድ፡እስቲቀር፡ድረስ፡የቈየ፡ነበር። ይህም፡ደሴት፡የሚገኘው፡ከዲሱ፡ሆላንድ፡ወደ፡ደቡብ፡ሲል፡ነው። ርዝመቱ፡፪፻፡ማይል፡ይሆናል፤ ሕዝቡ፡፪፻፹፡ሺሕ፡ይሆናሉ፤ ያገሩ፡ስፋት፡፳፮ሺ፡፪፻፲፭፡እስኴር፡ማይል፡ይሆናል።

፪፤ በታስማኒያ፡ብዙ፡ጥቅም፡ያለው፡ሜነራል፡የሚገኝበት፡ይመስላል። ዳሩ፡ግን፡ገና፡አልተከናወነም። ወርቅና፡ብር፡ሌላም፡ከመሬት፡ውስጥ፡የሚገኝ፡ነገር፡ሁሉ፡መልቶበታል። ባገሩ፡ውስጥ፡ከሰል፡በብዙ፡ይገኛል። ብረት፡ባገሩ፡ሁሉ፡ሞልቶአል፤ ትሩፍ፡ነው። በሺ፡፲፰፻፸፩፡መጀመሪያ፡የባቡር፡መንገድ፡ተሠራ። ቀጥሎ፡በሺ፡፲፰፻፸፯፡ለንግድ፡ተብሎ፡፪፻፸፭፡ማይል፡የሚሆን፡ርዝመት፡ያለው፡የባቡር፡መንገድ፡ተሠራ። ታስማኒያ፡የመንግሥት፡ገንዘብ፡የሆነ፡ቴሌግራፍ፡አለው። የተሠራውም፡በቅኚው፡አገር፡ውስጥ፡በሚኖሩት፡ሕዝብ፡ነው።

፫፤ የአውስትራልያ፡ደቡብ፡ክፍል፡መጀመርያ፡የፊሊጵ፡ፖርት፡አውራጃ፡ይባል፡ነበር። ምክንያቱም፡መልካም፡የመርከብ፡መቆሚያ፡ስለ፡ተገኘበት፡ነው። አሁን፡ቢክቶሪያ፡አውራጃ፡በተባለው፡ተእንግሊዝ፡አገር፡እየመጡ፡ብዙ፡ሕዝብ፡ይኖሩበታል። በሺ፡፲፰፻፶፩፡የተገኘውን፡ወርቅ፡ከተራራው፡ውስጥ፡ሥር፡ለመቆፈር፡ተሌላው፡ዓለም፡ክፍል፡የመጡት፡በዚያው፡ይገኛሉ።

፬፤ ደቡብ፡አውስትራልያ፡በመኻከለኛ፡ሰሜን፡ከአውስትራልያ፤በደቡብ፡ከውቅያኖስ፡ይዋሰናል። መሬቱ፡እንደ፡ነገሩ፡ለም፡ነው። ለበጎች፡መሠማርያ፡ይሆናል። ነገር፡ግን፡አገሩን፡ድርቅ፡ያጠቃዋል። ከአውስትራልያ፡የተለየ፡ነው። አየሩ፡ጥሩ፡ጤናማ፡ነው። በበጋ፡ጊዜ፡እጅግ፡ሙቀት፡ነው፡በሌላ፡ጊዜ፡ግን፡አየሩ፡መጠነኛ፡ነው።

፭፤ ባገሩ፡ውስጥ፡ከመሬት፡ውስጥ፡እየተቆፈረ፡ለሚወጣው፡ነገር፡በብዙ፡ይሠራል። ብዙ፡የሚኒራል፡ሀብት፡ይገኛል። በዚሁም፡አብልጦ፡ነሐስ፡ይገኛል። ሙንታ፤ዋልሩ፤ቡራ፡በጣም፡ሰፊ፡ጉድጓዶች፡(ማይንስ፡)ስለ፡ሆኑ፡፫ሺ፡ሠራተኞች፡አሉባቸው። የደቡብ፡አውስትራልያ፡ሰፊ፡የቴሌግራፍ፡ሽቦ፡አለበት። ፬ሺ፡፩፻፶፱፡ማይል፡የሚሆን፡ፌት፡ተሠርቷል። አንዱ፡ሽቦ፡በአውስትራልያ፡መኻከል፡አድርጎ፡ወደ፡ፖርት፡ደርዊን፤በሰሜን

ጠረፍ ፡ ፪ሺ ፡ ማይል ፡ ወደ ፡ እንግሊዝ ፡ ሰብመሪን ፡ ሽቦ ፡ ይገጥማል ። እንዲሁ አድርጎ ፡ በአውስትራልያ ፡ ያለው ፡ የቴሌግራፍ ፡ መገናኛ ፡ ተዓለም ፡ ክፍል ፡ ሁሉ ጋር ፡ ይገናኛል ።

፯ ፤ የኙዚላንድ ፡ ቅኝ ፡ አገር ፡ ባንድነት ፡ የተሰበሰበ ፡ ሦስት ፡ ደሴቶች ፡ አሉበት ። እነርሱም ፡ የሰሜን ፡ መኻከለኛ ፡ የእስቱዋርት ፡ ደሴት ፡ ተብለው ፡ የታወቁ ናቸው ። አንደኛውን ፤ ምንም ፡ ሰው ፡ አልያዘውም ። እነዚህ ፡ ሁሉም ፡ ፩ሺ ማይል ፡ ርዝመት ፡ ፪፻ ፡ ማይል ፡ ስፋት ፡ አላቸው ። በጠረፋቸው ፡ ከሺ ፡ የሚበዙ ፡ ማረፊያዎች ፡ አሉዋቸው ። ያገሩ ፡ ስፋት ፡ ፷፰ ፡ ሚሊዮን ፡ ኤክር ፡ ይገመታል ።

፰ ፤ ኙዚላንድን ፡ ቀድሞ ፡ በሺ ፡ ፯፻፷፱ ፡ ካፒቴን ፡ ኩክ ፡ የተባለ ፡ ሰው ፡ አገኘው ። በጣም ፡ ደስ ፡ የሚያሰኘውን ፡ የካፒቴን ፡ ኩክን ፡ ታሪክ ፡ እንዴት ፡ አድርጎ ፡ በባሕር ፡ ላይ ፡ እንደ ፡ ተጓዘና ፡ ዓለምን ፡ እንደ ፡ ዞረ ፤ ጕበዛዝት ፡ የሆኑ ፡ አላነበቡ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በፍጥነት ፡ እንዲመለከቱ ፡ አጥብቄ ፡ እመክራቸዋለሁ ። ታሪኩን ሲመለከቱ ፡ ብዙ ፡ ልዩ ፡ የሆነ ፡ ድፍረት ፡ ያለበትን ፡ ታሪክ ፡ ያነባሉ ። እርሱ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ስፍሮችን ፡ ተጕበኘ ፡ ወዲህ ፡ ዕውቀትን ፡ ከፍ ፡ ለማድረግ ፡ የተሻለ ፡ አሳብ ፡ ሆነ ።

፱ ፤ የዚሁ ፡ አገር ፡ ሕዝብ ፡ ቍጥር ፡ በፍጥነት ፡ እያነሰ ፡ ሄደ ። ይህም ፡ የሆነው ፡ ወርቅ ፡ ከምድር ፡ ውስጥ ፡ ለማግኘት ፡ ምሬት ፡ የመቆፈር ፡ ብልሀት ፡ ከተገኘ ወዲህ ፡ ነው ። በኙዚላንድ ፡ ብዙ ፡ ሚኒራል ፡ ያለመጠን ፡ እንደሚገኝ ፡ የታመነ ነው ። ጠጕር ፤ በቆሎ ፡ ዱቄት ፤ እነዚህ ፡ ከኙዚላንድ ፡ ወደ ፡ እንግላንድ ፡ የሚሄዱ ፡ ወጪ ፡ ጥና ፡ የንግድ ፡ ዕቃዎች ፡ ናቸው ። በሺ ፡ ፰፻፷፫ ፡ በባላገሮቹና ፡ በእንግዶቹ ፡ መኻከል ፡ ጦርነት ፡ ሆነ ። እንደ ፡ ገና ፡ ደግሞ ፡ በሺ ፡ ፰፻፷፰ ፡ እንዲሁ ፡ ሆነ ።

ጥያቄ ።

፩ ፤ ታስማኒያ ፡ የቀድሞ ፡ ሰው ፡ ማነው ፡ ?
ያገኘው ፡ ሰው ፡ ማን ፡ ይባላል ፡ ?
መርማሪው ፡ ማነው ፡ ?
የሕዝብ ፡ ብዛት ፡ እንዴት ፡ ነው ፡ ?

፪ ፤ ማዕድንሳ ፡ እንዴት ፡ ነው ፡ ?
ከሰል ፡ ወዴት ፡ ይገኛል ፡ ?
ታላቅ ፡ የከሰል ፡ ጕድጓድ ፡ የት ፡ ነው ፡ ?
ስፋቱ ፡ የቱን ፡ ያህላል ፡ ? ብረትሳ ፡ ?

፫ ፤ ወርቅ ፡ የሚቆፍሩት ፡ ወዴት ፡ ይሄዳሉ ፡ ?
የቀድሞ ፡ ስሙ ፡ ማነው ፡ ?

፬ ፤ የደቡብ ፡ አውስትራልያ ፡ እንዴት ፡ ይዋሰናል ፡ ?

መሬቱ ፡ እንዴት ፡ ያለ ፡ ነው ፡ ? አየሩሳ ፡ ?

፫ ፤ የማዕድን ፡ ሀብት ፡ እንዴት ፡ ነው ፡ ?

ቴሌግራፍ ፡ እንዴት ፡ ነው ፡ ?

፬ ፤ በኙዚላንድ ፡ ምን ፡ ይገኛል ፡ ?

ስፋቱ ፡ ምን ፡ ያህላል ፡ ?

፭ ፤ መጀመርያ ፡ ማን ፡ ጐበኘው ፡ ?

፮ ፤ የሕዝቡ ፡ ብዛትና ፡ ማዕድኑም ፡ እንዴት ፡ ነው ፡ ?

ስለ ፡ ጦርነት ፡ እንዴት ፡ ነው ፡ ?

ምዕራፍ ፡ ፱፻፬ ።

ፖሊኒሲያ ፡ የባንድዊች ፡ ደሴቶች ።

፩ ፤ የሦስተኛው ፡ ውቅያኖስ ፡ ክፍል ፡ ፖሊኒሲያ ፡ ይባላል ። በዚህም ፡ አያሎች ፡ በፓስፊክ ፡ ውቅያኖስ ፡ የተበተኑ ፡ ትንንሾች ፡ ደሴቶች ፡ አሉበት ። በነዚህ ፡ ደሴቶች ፡ ውስጥ ፡ ከሠለጠኑት ፡ ሕዝብ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ አይገኝም ፡ (ፈረንጆች ፡ አልገቡበትም ።)

፪ ፤ በሺ ፡ ፯፻፸፰ ፡ ካፒቴን ፡ ኩክ ፡ ያገኛቸው ፡ ሳንድ ፡ ዊች ፡ የተባሉት ፡ ደሴቶች ፡ በፖሊኒሲያ ፡ ዋና ፡ አገሮች ፡ ናቸው ። በምሥራቅ ፡ ፳ሺ ፡ ማይል ፡ የሚያህል ፡ ርዝመት ፡ ወደ ፡ ቻን ፡ አገር ፡ ተዘርግተዋል ። ደግሞ ፡ ፪ሺ፫፻ ፡ ወደ ፡ ሜክሲኮ ፡ ምዕራብ ፡ ተበትነዋል ። ሀዋይ ፡ ወይም ፡ አዋዬ ፡ የተባለው ፡ ደሴት ፡ ከሁሉም ፡ ይሰፋል ። የዌልስን ፡ ግማሽ ፡ ያህላል ። በቮልካኖው ፡ ስመ ፡ ጥሩ ፡ ነው ። ከነዚህ ፡ አንዱ ፡ ሞና ፡ ሎዋ ፡ የተባለው ፡ ፲፫ሺ ፡ ፯፻፶ ፡ ፊት ፡ ከፍታ ፡ አለው ። አየሩም ፡ ጤናማ ፡ መሬቱም ፡ ፍሬያም ፡ ነው ።

፫ ፤ ካፒቴን ፡ ኩክ ፡ በዚሁ ፡ አገር ፡ መልካቸው ፡ እጅግ ፡ ያማረ ፡ ውቦች ፡ የሆኑትን ፡ ሕዝብ ፡ አገኘ ። መልካቸው ፡ ከኛ ፡ ይልቅ ፡ ይጠቍራል ። ደስታ ፡ የመላቸው ፡ የሰው ፡ ፍቅር ፡ ያላቸው ፡ ሕዝብ ፡ ይመስላሉ ። እነርሱም ፡ ኩክን ፡ እንደ ፡ አንድ ፡ አምላክ ፡ ቈጠሩት ።

፬ ፤ ነገር ፡ ግን ፡ በመኻከላቸው ፡ አንድ ፡ የሚያስደነግጥ ፡ ልማድ ፡ ነበራቸው ። ይህም ፡ የሰው ፡ ሥጋ ፡ እየበሉ ፡ በዓል ፡ አድርገው ፡ መፈንጠዛቸውና ፤ ሰውን ፡ ለጣዖታቸው ፡ መሥዋዕት ፡ ማቅረባቸው ፡ ነው ። ደግሞም ፡ ሌብነታቸው ፡ አያድርስ ፡ ነው ። ሌላም ፡ ብዙ ፡ ክፋት ፡ አላቸው ።

፭ ፤ ባላገሮቹ ፡ በመጀመርያ ፡ ካፒቴን ፡ ኩክን ፡ በጣም ፡ የወዳጅነት ፡ አኳኋን አሳዩት ። ከጥቂት ፡ ጊዜ ፡ በኋላ ፡ ከመርከቦቹ ፡ አንዱን ፡ ሰረቁት ፡ ካፒቴንም ፡ የተሰረቀውን ፡ እስቲያገኝ ፡ ድረስ ፡ የሀዋይን ፡ ንጉሥ ፡ ለማሰር ፡ ወደ ፡ ጠረፍ ፡ ሄደ ።

፮ ፤ ነገር ፡ ግን ፡ ወደ ፡ ጠረፉ ፡ ሲደርስ ፡ ባላገሮቹ ፡ ብዙ ፡ ሆነው ፡ ተሰልፈው ፡ ስለ ፡ ቈዩት ፡ የካፒቴን ፡ ኩክ ፡ ሰዎች ፡ መርከብ ፡ ይዘው ፡ ይጠብቁት ፡ ነበርና ፡ ወደ ሰዎቹ ፡ መመለስ ፡ አስፈለገው ። ባላገሮቹም ፡ መሣርያቸውን ፡ እያወዛወዙ ፡ ደንፊያም ፡ እየወረወሩበት ፡ እየተጩዋጩዋሁ ፡ ተከታተሉት ።

፯ ፤ ካፒቴን ፡ ኩክ ፡ ጠመንጃውን ፡ እንጣጠረባቸው ፤ እጅግም ፡ አድርጎ ፡ እንዲፈሩህ ፡ ብቻ ፡ አደረገ ። ቀጥሎ ፡ አነጣጠረና ፡ አንዱን ፡ እፊት ፡ ቀድሞ ፡ የተገኘውን ፡ ባላገር ፡ ተኩሶ ፡ ጣለው ። ገና ፡ የተኩሱ ፡ ጢስ ፡ ሳይጠፋ ፡ ባላገሮቹ ፡ ገሥገሡና ፡ በዱላ ፡ ተረከኩት ። ቀጥለው ፡ በጩቤ ፡ ሻጡበት ፤ የርሱም ፡ ሰዎች ፡ ጠመንጃ ፡ ተኰሱባቸው ። ዳሩ ፡ ግን ፡ እርሱን ፡ አላዳኑትም ።

፰ ፤ ከዚህ ፡ በኋላ ፡ የሳንድ ፡ ዊችን ፡ ደሴቶች ፡ ታላላቅ ፡ መርከቦች ፡ ይጐበኙዋ ቸው ፡ ጀመር ። በዚያ ፡ የሚያልፍ ፡ መርከብ ፡ የተባለ ፡ ሁሉ ፡ እነርሱን ፡ የማይ ጐበኝ ፡ የለም ። ኦኖኖሉ ፡ የተባለው ፡ አንድ ፡ ትንሽ ፡ ደሴት ፡ በካሊፎርኒያ ፡ በች ኀና ፡ በአውስትራልያ ፡ መኻከል ፡ ለሆነው ፡ ንግድ ፡ ዋና ፡ የንግድ ፡ ስፍራ ፡ ሆነ ። በዚያ ፡ ከሚኖሩት ፡ ባላገሮች ፡ ግን ፡ ከነርሱ ፡ አንዳች ፡ ጠቀሜታ ፡ አይገኝባቸውም ።

፱ ከቀድሞ ፡ ይልቅ ፡ ክፋት ፡ እየጨመሩ ፡ ሄዱ ። ብዙ ፡ በሽታ ፡ ስለ ፡ አላቸው ፡ ሕዝቡ ፡ ከቍጥር ፡ ይጐድላሉ ። ካራት ፡ ሺሕ ፡ ሰው ፡ መቶ ፡ አምሳ ፡ ብቻ ፡ ቀሩ ። ደሴቱ ፡ ያለ ፡ ሰው ፡ ባዶውን ፡ እንዳይቀር ፡ ያስፈራል ።

፲ ፤ ተእንግሊዞችና ፡ ተአሜሪከች ፡ ጥቂቶች ፡ የወንጌል ፡ መምህራን ፡ በነዚህ ፡ ደሴቶች ፡ የሚኖሩትን ፡ ምስኪኖች ፡ ከጥፋት ፡ ለማዳን ፡ ወደዚያ ፡ ተሻግረው ፡ ነበርና ፡ ወንጌልን ፡ ሰበኩላቸው ፡ የትምህርት ፡ ቤትም ፡ አቆሙላቸው ። በዚህም ፡ ያገሩ ፡ ልጆች ፡ ቅዱስ ፡ መጽሐፍን ፡ ለማንበብ ፡ ቻሉ ።

፲፩ ፤ ካሹማና ፡ የሳንድ ፡ ዊች ፡ ደሴቶች ፡ ንግሥት ፡ እንደራሲ ፡ የክርስቲያንን ፡ ሃይ ማኖት ፡ ስለ ፡ ተቀበለች ፡ በርስዋ ፡ ርዳታ ፡ የሚሲዮኖች ፡ ሥራቸው ፡ ተከናወ ነላቸውና ፡ አያል ፡ የትምህርት ፡ ቤቶች ፡ ተመሠረቱ ።

፲፪ ፤ ነገር ፡ ግን ፡ ካሹማና ፡ ስለ ፡ ሞተች ፡ የርስዋ ፡ ሞት ፡ ለሳንድ ፡ ዊች ፡ ደሴ ቶች ፡ ትልቅ ፡ አለመታደል ፡ ሆነ ። ከባላገሮቹ ፡ አያሎች ፡ ከክፋታቸው ፡ ተመ ለሱ ። ነገር ፡ ግን ፡ እስከ ፡ አሁን ፡ ሚሲዮኖች ፡ በውነት ፡ የበጎነት ፡ ሥራ ፡ ይሠ ሩላቸዋል ። ድካማቸው ፡ ያልተከናወነላቸው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በውነት ፡ በሳንድ ፡ ዊች ፡ ደሴቶች ፡ የሚኖሩ ፡ ባላገሮች ፡ በገዛ ፡ ክፋታቸው ፡ በመጨረሻው ፡ ከምድር ፡ ላይ ፡ እንዲጠፉ ፡ ጥርጥር ፡ የለበትም ።

፲፫ ፤ ላድሮንስ ፡ የተባሉት ፡ ደሴቶች ፡ ቍጥራቸው ፡ ፳ ፡ ይሆናል ። ያሉበትም ፡ ክፌ ልፒን ፡ ደሴት ፡ ምሥራቅ ፡ ነው ። በሺ ፡ ፭፻፳፩ ፡ ያገኛቸው ፡ በእስጳኞች ፡ ሥራ ፡ ውስጥ ፡ የነበረ ፡ ማጋልሀንስ ፡ የተባለ ፡ የፖርቱጋል ፡ መርከበኛ ፡ ነው ። ያገሩ ፡ ሰዎች ፡ ሌቦች ፡ ስለ ፡ ነበሩ ፡ ላድሮንስ ፡ ይላቸው ፡ ነበር ። በእስጳንያ ፡ ቋንቋ ፡ ላድ ሮንስ ፡ ማለት ፡ ቀሳጢ ፡ እንደማለት ፡ ነው ። በኋላ ፡ የእስጳንያ ፡ ንግሥት ፡ ያራ ተኛ ፡ ፊሊጵን ፡ ሚስት ፡ ስለ ፡ ማክበር ፡ ማርያን ፡ ደሴቶች ፡ ተባሉ ።

፲፬ ፤ ፪፳ ፡ ማይል ፡ ወደ ፡ ደቡብ ፡ ራቅ ፡ ብለው ፡ በጃንና ፡ በአውስትራልያ ፡ መኻከል ፡ ያሉት ፡ ደሴቶች ፡ ክሮሊና ፡ ይባላሉ ። እነዚህም ፡ አያሎች ፡ ናቸው ። ከምሥራቅ ፡ እስከ ፡ ምዕራብ ፡ ያለው ፡ ርቀታቸው ፡ ፪ሺ ፡ ፳፻ ፡ ማይል ፡ ይሆናል ። በእስጳንያው ፡ በ፪ኛው ፡ ቻርልስ ፡ ስም ፡ ይጠራሉ ።

፲፭ ፤ በዚህ ፡ ደሴት ፡ ሸንኮር ፡ አገዳ ፡ ሙዝ ፡ ሌላም ፡ የሚበላ ፡ ቅጠላቅጠልና ፡ ፍሬ ፡ ሁሉ ፡ ይገኛል ። የፖሊኒሲያ ፡ ባላገሮች ፡ ከሁሉ ፡ ይልቅ ፡ የኮኮዋን ፡ ዛፍ ፡ በጣም ፡ ያከብራሉ ። ምክንያቱም ፡ በሥሩ ፡ ተቀምጠው ፡ የሚያርፉበት ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ነው ። ፍሬውንም ፡ ለምግብ ፡ ያደርጉታል ።

፲፮ ፡ የነት ፡ ፍሬ ፡ እንደ ፡ ቅል ፡ ለጥቅም ፡ ይሆናል ። ቅጠሉንም ፡ መሶብ ፡ ወይም ፡ ቅርጫት ፡ ያበጁታል ። ግንዱም ፡ ለማገዶ ፡ ይሆናል ። ልጡም ፡ እየ ጨረተ ፡ ለዓሣ ፡ መያዣ ፡ ሲባጎ ፡ ይሆናል ። ገመድ ፡ ይሠሩታል ። ክንፉን ፡ እየቈረጡ ፡ ለቤት ፡ ይከድኑታል ። በዘንጉም ፡ ጀልባ ፡ ይቀዝፉበታል ። የርሱ፡ ዕንጨት ፡ ለብዙ ፡ ጥቅም ፡ ይሆናቸዋል ።

ጥ ያ ቄ ።

፩ ፡ ፖሊሲኒያ ፡ እንዴት ፡ ያለ ፡ ነው ፡ ? ባላገሮቹ ፡ ምንድን ፡ ናቸው ፡ ?

፪ ፡ ከሁሉም ፡ ዋናው ፡ ደሴት ፡ የትኛው ፡ ነው ፡ ?

በ፲፯፻፸፰ ፡ እነዚህን ፡ ደሴቶች ፡ ያገኛቸው ፡ ማነው ፡ ?

ሳንድ ፡ ዊች ፡ ከተባሉት ፡ ደሴቶች ፡ ታላቁ ፡ የትኛው ፡ ነው ፡ ?

ኦሂ ፡ የተባለው ፡ ደሴት ፡ ስመ ፡ ጥሩነቱ ፡ በምንድነው ፡ ?

ሞና ፡ ሎዋ ፡ በተባለው፡ደሴት፡በልካኖ፡የፈነዳው፡ምን፡ጊዜ ፡ ነው ፡ ?

፫ ፡ በሳንድ ፡ ዊች ፡ ደሴት ፡ ካፒቴን ፡ ኩክ፡ያገኛቸው ፡ ባላገሮች፡እንዴት ፡ ያሉ ፡ ናቸው ፡ ?

፬ ፡ የእኩሊቶቹ ፡ ልማዳቸው ፡ እንዴት ፡ ነው ፡ ?

፭ ፡ በባላገሮቹና ፡ በካፒቴን ፡ ኩክ ፡ መኻከል ፡ ምን ፡ ነገር ፡ ተነሣ ፡ ?

፮ ፡ ካፒቴን ፡ ኩክ ፡ አስፈላጊ ፡ ነገር ፡ ሆኖ ፡ ያገኙው ፡ ምንድነው ፡ ? የሆነውን ፡ ተናገር ፡ ተርክ ።

፯ ፡ ወደ ፡ ሳንድ ፡ ዊች ፡ ደሴት ፡ ለመርዳት ፡ብለው ፡ በፍጥነት ፡ የመጡት ፡ የማን ፡ መርከቦች ፡ ናቸው ፡ ?

ነጮች ፡ ከባላገሮች ፡ ጋር ፡ በመተዋወቅ ፡ ምን ፡ ጥቅም ፡ አገኙበት ፡?

፲ ፡ የእንግሊዝና ፡ የአሚሪካ ፡ ሚሲዮኖች ፡ ምን ፡ አደረጉ ፡ ?

፲፩ ፡ ካሁማና ፡ እንዴት ፡ ሆነች ፡ ?

፲፪ ፡ የሞቷ ፡ ስበብ ፡ ምንድን ፡ ነበር ፡ ? ሚሲዮኖች ፡ እንዴት ፡ ሆኑ ?

፲፫ ፡ ላድሮንስ ፡ የተባሉት ፡ ደሴቶች ፡ እንዴት፡ናቸው ፡ ? እንደምን፡ተገኙ፡? እንዲህ ፡ ያለ ፡ ስም ለምን ፡ ወጣላቸው ፡ ? በኋላ ፡ ማን ፡ ተብለው ፡ ተሠየሙ ፡ ?

፲፬ ፡ ካሮሊና ፡ የተባሉት ፡ ደሴቶች ፡ እንደምን ፡ ሆኑ ፡ ? ስፋታቸው ፡ እንዴት ፡ ነው ፡ ?

፲፭ ፡ ምን ፡ ፍሬ ፡ ይሰጣሉ ፡ ?

፲፮ ፡ በሥራ ፡ ረገድ ፡ እንዴት ፡ ናቸው ፡ ?

ምዕራፍ ፡ ፩፻፫ ።

ፖሊኔሲያና ፡ የተሰበ ሰቡ ፡ ደሴቶች ።

፩ ፤ ሶሳይቲ ፡ አይላንድስ ፡ የተባሉ ፡ ደሴቶች ፡ እንደዚሁ ፡ ቊጥራቸው ፡ ወደ ፡ ፖሊኔሲያ ፡ ነው ። ያሉበትም ፡ ተኤክዋቶር ፡ ደቡብ ፡ ሺ፫፻ ፡ ማይል ፡ በሚሆን ፡ ርቀት ፡ ነው ። ሳንድዊች ፡ ደሲቶች ፡ ካሉበት ፡ ከሰሜን ፡ ወገን ፡ ይርቃል ።

፪ ፤ ከሶሳይቲ ፡ አይላንድስ ፡ የሚበልጠው ፡ ደሴት ፡ ታሂቲ ፡ ወይም ፡ አታሂቲ ፡ ይባላል ። ዙሪያው ፡ ፻፳ ፡ ማይል ፡ ይሆናል ። ከፍ ፡ ባለው ፡ ተራራው ፡ ሁኖ ፡ ገጹ ፡ በሕር ፡ ይታያል ። የሚኖሩበትም ፡ ሕዝብ ፡ ቊጥራቸው ፡ ዐሥር ፡ ሺሕ ፡ ይሆናሉ ። መጀመርያ ፡ ወደ ፡ ፖሊኔሲያ ፡ የሄዱት ፡ ሚሲዮኖች ፡ ወደ ፡ አታሂቲ ፡ ተላኩ ። ባላገሮቹ ፡ መልካቸው ፡ የአማሩና ፡ ለማየት ፡ ደስ ፡ የሚያሰኙ ፡ ናቸው ።

፫ ፤ ከብዙ ፡ ዓመታት ፡ አስቀድሞ ፡ በነዚህ ፡ ደሴቶች ፡ መኻከል ፡ አንድ ፡ የሚያስገርም ፡ ነገር ፡ ሆኖአል ። የእንግሊዝ ፡ መርከበኞች ፡ ገንዘብ ፡ የነበረች ፡ አንዲት ፡ ብሪግ ፡ በውንቲ ፡ የተባለች ፡ መርከብ ፡ ምግብና ፡ ፍሬ ፡ ከሶሳይቲ ፡ አይላንድስ ፡ ወደ ፡ ዌስት ፡ ኢንዲስ ፡ ለመውሰድ ፡ ተልካ ፡ ነበር ። የዚችው ፡ መርከብ ፡ ዋና ፡ ሹም ፡ ሌፍትናንት ፡ ዊልያም ፡ ብላይት ፡ ይባላል ።

፬ ፤ በሺ ፡ ፯፻፹፰ ፡ በአታሂቲ ፡ ደረሰ ። መርከበኞቹ ፡ ደሴቱን ፡ አዩና ፡ ደስ ፡ አላቸው ። አየሩ ፡ ጥሩና ፡ ብሩህ ፡ ነው ። እያንዳንዱ ፡ ዛፍ ፡ ፍሬ ፡ አንጀርጓል ። በዚያ ፡ ለእንጀራ ፡ ተብሎ ፡ ከመሬት ፡ ጋር ፡ ብዙ ፡ መጣር ፡ የለም ። ዛፎች ፡ አብስለው ፡ ለምግብ ፡ አድርሰዋልና ፤ ፍጹም ፡ ፍሬው ፡ እንደ ፡ ተጋገረ ፡ ምግብ ፡ ሆኖአል ።

፭ ፤ የአታሂቲ ፡ ባላገሮች ፡ እንግሊዞችን ፡ በቸርነት ፡ ይቀበሉዋቸዋል ። ሴቶቹም ፡ ማዕበል ፡ ያንገላታቸውን ፡ መርከበኞች ፡ በታላቅ ፡ ፍቅር ፡ ይራሩላቸዋል ። በጭሩ ፡ መርከበኞች ፡ ጊዜያቸውን ፡ በመልካም ፡ ያሳልፉት ፡ ነበር ።

፮ ፤ በባሕር ፡ ከመዞር ፡ ይልቅ ፡ መኖሪያቸው ፡ በዚህ ፡ ደሴት ፡ እንዲሆን ፡ ተመኝተው ፡ ነበር ። መርከቢቱ ፡ በውንቲ ፡ ከዚያ ፡ በተነሣች ፡ ጊዜ ፡ ያማረውን ፡ ጠረፍ ፡ በመተዋቸው ፡ በጣም ፡ ያዝኑ ፡ ነበር ። የሚመለሱበትን ፡ ቀን ፡ አልወሰኑም ፡ ነበርና ፡ ብዙ ፡ ቀን ፡ አልሄዱም ።

፯ ፤ ለዚች ፡ መርከብ ፡ ዋና ፡ ሹም ፡ የነበረው ፡ አንድ ፡ ክርስቲያን ፡ የተባለ ፡ ኰልማሳ ፡ ነበር ። ከሌፍትናንት ፡ ብላይት ፡ ጋራ ፡ ስምምነት ፡ አልነበረውምና ፡ መርከበኞቹን ፡ ባለቃቸው ፡ ላይ ፡ አስነሥቶ ፡ መርከቡን ፡ ወስዶ ፡ ለመሸፈት ፡ አስዶለተ ።

፰ ፤ አንድ ፡ ቀን ፡ ማለዳ ፡ ገና ፡ ፀሐይ ፡ ስትወጣ ፡ ክርስቲያን ፡ ከነሰዎቹ ፡ ካፒቴን ፡ ብላይት ፡ ተኝቶ ፡ ሳለ ፡ ወደ ፡ መኝታው ፡ ጓዳ ፡ ገቡ ። እጆቹን ፡ ወደ ፡ ኋላው ፡ አሠሩና ፡ ወዲያና ፡ ወዲህ ፡ በማለት ፡ ለማምለጥ ፡ የፈተንህ ፡ እንደ

ሆን ፡ እንገድልሃለን ፡ ብለው ፡ አስፈራሩት ። ወደ ፡ አንዲት ፡ ቀዳዳ ፡ ታንኳ ፡ አግ
ብተው ፡ ተውት ። ክርሱም ፡ ጋር ፡ ለዚህ ፡ ሽፍትነት ፡ አንተባበርም ፡ ብለው ፡
የሞገዱ ፡ ሌሎች ፡ ፲፰ ፡ ሰዎች ፡ አብረውት ፡ ነበሩ ።

፱ ፡ በብዙ ፡ መከራና ፡ ጭንቅ ፡ ሌፍትናንት ፡ ብላይትና ፡ ጓደኞቹ ፡ በደኅና ፡ ወደ ፡ እንግላንድ ፡ ደረሱ ። ፖንዶራ ፡ የተባለችው ፡ የእንግሊዝ ፡ የጦር ፡ መርከብ ፡ የሸፈቱትን ፡ ለመፈለግና ፡ ሽፍቶቹ ፡ ተይዘው ፡ መጥተው ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ እንዲቀርቡ ፡ ለማድረግ ፡ ታዘዘች ።

፲ ፡ የጦር ፡ መርከቢቱም ፡ ወደ ፡ አታሂቲ ፡ በደረሰች ፡ ጊዜ ፡ ከሽፍቶቹ ፡ ፲፬ቱን ፡ አግኝታ ፡ ወደ ፡ እንግላንድ ፡ አመጣቻቸውና ፡ ሦስቱ ፡ በፍርድ ፡ ተሰቀሉ ።

፲፩ ፡ የሽፍቶቹ ፡ መሪ ፡ ክርስቲያን ፡ አያሎች ፡ ጓደኞቹን ፡ ይዞ ፡ ባውንቲ ፡ በተባለችው ፡ መርከብ ፡ አስቀድሞ ፡ ከአታሂቲ ፡ ከደሴቱ ፡ አፈትልኮ ፡ ሸሽቶ ፡ ነበረና ፡ አልተገኘም ፡ አልተያዘም ። እነዚህም ፡ በሄዱ ፡ ጊዜ ፡ ብዙ ፡ አሳሞች ፡ ውሾች ፡ ድመቶች ፡ ዶሮችም ፡ ደግሞ ፡ ከደሴቱ ፡ ከአታሂቲ ፡ የነበሩትን ፡ ሴቶችና ፡ ወንዶች ፡ ሁሉ ፡ ይዘው ፡ ሄደዋል ።

፲፪ ፡ ክርስቲያንና ፡ ጓደኞቹ ፡ እነዚህን ፡ ሁሉ ፡ ይዘው ፡ ከጠፉ ፡ በኋላ ፡ ከቶ ፡ በዚህ ፡ ስፍራ ፡ ደረሱ ፡ በእንደዚህ ፡ ያለ ፡ ቦታ ፡ ታዩ ፡ ሳይባል ፡ ብዙ ፡ ዘመን ፡ አለፈ ። የደረሱበትን ፡ ስፍራ ፡ የሚያውቅ ፡ አንድም ፡ ሰው ፡ አልተገኘም ። የሄዱባትም ፡ መርከብ ፡ ባውንቲ ፡ የደረሰችበት ፡ ታጣ ፡ ምንም ፡ ወሬ ፡ አልተገኘም ። መላው ፡ ዓለም ፡ ግን ፡ መርከቢቱ ፡ ከነሰዎቹዋ ፡ ወደ ፡ ውቅያኖስ ፡ ባሕር ፡ ሰጥማለች ፡ ብሎ ፡ አመነ ።

<u>ጥያቄ ።</u>

፩ ፡ ሶሳይቲ ፡ አይላንድስ ፡ የተባሉ ፡ ደሴቶች ፡ በየት ፡ በኩል ፡ ናቸው ፡ ?
የየትኞች ፡ ደሴቶች ፡ ክፍል ፡ ናቸው ፡ ?

፪ ፡ የአታሂቲ ፡ ደሴት ፡ ስፋትና ፡ የሕዝቡ ፡ ብዛት ፡ እንዴት ፡ ነው ፡ ?
ባላገሮቹ ፡ እንዴት ፡ ያሉ ፡ ናቸው ፡ ?

፫ ፡ ብሬግ ፡ ባውንቲ ፡ የተባለችው ፡ መርከብ ፡ እንዴት ፡ ሆነች ፡ ?
የመርከቢቱ ፡ ዋና ፡ አዛዥ ፡ ማን ፡ ይባል ፡ ነበር ፡ ?

፬ ፡ በአታሂቲ ፡ ምን ፡ ጊዜ ፡ ደረሰች ፡ ?
ሰዎቹ ፡ ደሴቱን ፡ የቱን ፡ ያህል ፡ ወደዱት ፡ ?

፭ ፡ ባላገሮቹ ፡ እንግሊዞችን ፡ እንደ ፡ ምን ፡ አድርገው ፡ ተቀበሉዋቸው ፡ ?

፮ ፡ መርከቢቱን ፡ ባውንቲን ፡ ይዘው ፡ የጠፉ ፡ መርከበኞች ፡ እንደ ፡ ምን ፡ ሆኑ ፡ ?
ምን ፡ ቍርጥ ፡ አሳብ ፡ አደረጉ ፡ ?

፯ ፡ ክርስቲያን ፡ የተባለው ፡ ሰውዬ ፡ ምን ፡ አደረገ ፡ ?

፰ ፡ ሌፍትናንት ፡ ብላይትንና ፡ ሌሎቹንም ፡ ፲፰ ፡ ሰዎች ፡ ምን ፡ አደረጋቸው ፡ ?

፱ ፡ ወደ ፡ እንግላንድ ፡ ደረሱን ፡ ?
ወደ ፡ አታሂቲ ፡ እንዴት ፡ ያለ ፡ መርከብ ፡ ተላከ ፡ ?
፲ ፡ ፖንዶራ ፡ እንደ ፡ ምን ፡ ሆነ ፡ ? ሽፍቶቹ ፡ እንደምን ፡ ሆኑ ፡ ?
፲፩ ፡ ክርስቲያንና ፡ ጓደኞቹ ፡ እንዴት ፡ አደረጉ ፡ ?
፲፪ ፡ ምን ፡ የሆኑ ፡ ይመስላል ፡ ?

ምዕራፍ ፡ ፻፲፰ ፡ ኦሺያኒያ ።

የመርከቢቱ ፡ የባውንቲ ፡ ታሪክ ፡ መጨረሻ ።

፩ ፡ ስለ ፡ ባውንቲ ፡ መርከብ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ንግግር ፡ ከተወ ፡ ፳ ፡ ዘመን ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ መርከቢቱ ፡ ባውንቲ ፡ እንዴት ፡ እንደ ፡ ሆነች ፡ ትንሽ ፡ ወሬ ፡ ብቅ ፡ አለ ። በሺ ፡ ፰፻፰ ፡ በደቡብ ፡ አሜሪካ ፡ የእንግሊዝ ፡ የጦር ፡ መርከብ ፡ ማርከዊ ፡ ከተባለ ፡ ደሴት ፡ ተነሥቶ ፡ ወደ ፡ ቫልባሬሶ ፡ ያልፍ ፡ ነበር ። የመርከቡ ፡ ዋና ፡ ካፒቴን ፡ ሰር ፡ ቶማስ ፡ እስቴን ፡ ይባላል ።

፪ ፡ በመርከብ ፡ ሲሄድ ፡ የፒትካይርን ፡ ደሴት ፡ አልፎ ፡ መልህቅ ፡ ሰደደ ። ይህ ፡ ትንሽ ፡ ደሴት ፡ ያለው ፡ ከአታሂቲ ፡ በደቡብ ፡ ምሥራቅ ፡ ነው ። ቀድሞ ፡ በሺ ፡ ፯፻፷፯ ፡ ካፒቴን ፡ ካርትርት ፡ አግኝቶት ፡ ነበር ። ምንም ፡ የሚጠቅም ፡ ነገር ፡ የማይገኝበት ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ሰው ፡ የሚኖርበት ፡ አይመስልምና ፡ ከዚያ ፡ ወዲህ ፡ ደሴቱን ፡ የጐበኙት ፡ ሰዎች ፡ ጥቂቶች ፡ ናቸው ።

፫ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ሰር ፡ ቶማስ ፡ እስቴን ፡ በመርከብ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወደ ፡ ጠረፍ ፡ ቢመለከት ፡ በደሴቱ ፡ ውስጥ ፡ እርሻና ፡ ትንንሽ ፡ ቤቶች ፡ ቢያይ ፡ እጅግ ፡ ተገረመ ። እነዚህ ፡ ቤቶች ፡ ደግሞ ፡ የአረማውያንን ፡ ቤቶች ፡ አይመስሉም ። ነገር ፡ ግን ፡ አረማውያን ፡ ከሚሠሩዋቸው ፡ ቤቶች ፡ ይልቅ ፡ የተሻሉ ፡ ሁነው ፡ ተሠርተዋል ። በእንግሊዝ ፡ አገር ፡ የሚሠሩትን ፡ የድኆችን ፡ ቤቶች ፡ ይመስላሉ ።

፬ ፡ ሰር ፡ ቶማስ ፡ እስቴንና ፡ መርከበኞቹ ፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ ሲገረሙ ፡ ሳሉ ፡ አንዲት ፡ ትንሽ ፡ ታንኳ ፡ ከጠረፉ ፡ ፈቀቅ ፡ ብላ ፡ መጣች ። ጽኑ ፡ ነፋስ ፡ ተነሥቶ ፡ ስለ ፡ ነበር ፡ ታንኳይቱ ፡ ትንሳፈፍ ፡ ነበር ። ወዲያው ፡ ወደነርሱ ፡ መርከብ ፡ ተጠጋች ፤ ይህችኑ ፡ ታንኳ ፡ ሁለት ፡ ብላቴኖች ፡ ይቀዝፉዋት ፡ ነበር ።

፭ ፡ ወደ ፡ መርከቢቱ ፡ በተቃረቡ ፡ ጊዜ ፡ ከሁለቱ ፡ አንደኛው ፡ በጥሩ ፡ እንግሊዝ ፡ ቋንቋ ፡ «ገመድ ፡ አትወረውሩልንምን ፡ ወንድሞች» ፡ አለ ፤ ገመድ ፡ ወረወሩላቸውና ፡ ወደ ፡ መርከቡ ፡ እየተንጠላጠሉ ፡ ገቡ ።

፮ ፡ ወዲያው ፡ ሰር ፡ ቶማስ ፡ እስቴን ፡ እነማን ፡ እንደ ፡ ሆኑ ፤ ወደዚህስ እንዴት ፡ እንደመጡ ፤ በዚህ ፡ ደሴት ፡ እንዴት ፡ እንደሚኖሩ ፡ ቢጠይቃቸው ፡ ምስጢሩን ፤ ወዲያው ፡ ገለጡለት ።

፯ ፡ ክርስቲያንና ፡ ጓደኞቹ ፡ አታሂቲ ፡ የተባለችውን ፡ ደሴት ፡ በለቀቁ ፡ ጊዜ ፡ ፒትኪርን ፡ ወደ ፡ ተባለች ፡ ደሴት ፡ ሄዱ ። ወደ ፡ ጠረፉ ፡ በደረሱ ፡ ጊዜ ፡ ባውንቲ ፡

የተባለችውን ፡ የሸሹባትን ፡ መርከብ ፡ ከጠረፉ ፡ ላይ ፡ አቃጠሉዋትና ፡ ወደዚች ፡ ደሴት ፡ ገብተው ፡ ቤቶችን ፡ ሠርተው ፡ አቆሙ ። የወሰዱዋቸውን ፡ የአታሂቲን ፡ ሴቶች ፡ ሚስቶች ፡ አድርገው ፡ አገቡዋቸው ።

፳ ፡ ስሙ ፡ ጆን ፡ አዳም ፡ ከተባለ ፡ ከአንድ ፡ ሽማግሌ ፡ በቀር ፡ ክርስቲያንና ፡ ጓደኞቹ ፡ ሁሉ ፡ አልቀዋል ። ነገር ፡ ግን ፡ ልጆችና ፡ የልጅ ፡ ልጅ ፡ ተተዋልና ፡ አሁን ፡ ደሴቱ ፡ የሚበቁ ፡ ሕዝብ ፡ ስለ ፡ አሉበት ፡ ደሴቱ ፡ ደምቋል ።

፳፩ ፡ ሽማግሌው ፡ ጆን ፡ አዳም ፡ እውነቱን ፡ ለመግለጽና ፡ ወገኖቹም ፡ ቅንነትን ፡ እንዲጠብቁ ፡ ቅዱስ ፡ መጽሐፍን ፡ አስተማራቸው ። እጅግ ፡ ደስ ፡ ያላቸው ፡ ፍጥረቶች ፡ ይመስላሉ ። ኃጢአትና ፡ ኀዘን ፡ በዓለም ፡ ላይ ፡ መኖራቸውን ፡ አያውቁም ።

ጥያቄ ።

፩ ፡ በ፲፰፻፫ ፡ ምን ፡ ተደረገ ፡ ?

፪ ፡ የፒካይርን ፡ ደሴት ፡ ወዴት ፡ ነው ፡ ? ምን ፡ ጊዜ ፡ ተገኘ ፡ ?

፫ ፡ በመርከቡ ፡ ላይ ፡ ሆኖ ፡ በመመልከት ፡ የታየው ፡ ምንድነው ፡ ?
ቤቶቹ ፡ ምን ፡ መስለው ፡ ይታዩ ፡ ነበር ፡ ?

፬ ፡ ከባሕሩ ፡ ጠረፍ ፡ የነበረው ፡ እንዴት ፡ ያለ ፡ ታንኳ ፡ ነው ፡ ?

፭ ፡ ታንኳዪቱን ፡ የሚቀዝፉ ፡ ምን ፡ ጉበዛዝት ፡ እንደ ፡ ነበሩ ፡ ተናገር ።
አሻግረው ፡ እየተጣሩ ፡ ምን ፡ አሉ ፡ ?

፮ ፡ ክርስቲያንና ፡ ጓደኞቹ ፡ አታሂቲን ፡ ለቀው ፡ ወዴት ፡ ሄዱ ፡ ?
በዚያ ፡ ምን ፡ አደረጉ ፡ ?

፯ ፡ ከሽፍቶቹ ፡ ማን ፡ ብቻ ፡ ቀረ ፡ ? በዚያ ፡ የቀሩት ፡ እንደምን ፡ እየተባዙ ፡ ሕዝብ ፡ ለመሆን ፡ በቁ ፡ ?
ጆን ፡ አዳም ፡ ለሕፃናቱ ፡ ምን ፡ አደረገላቸው ፡ ?

ምዕራፍ ፡ ፳፯ ፡ አንታርክቲክ ።

፩ ፤ በሰሜን ፡ ወገን ፡ በአንታርክቲክ ፡ ውቅያኖስ ፡ አያሎች ፡ ደሴቶች ፡ እየተገኙ ፡ የደቡብ ፡ የብስ ፡ ተብለዋል ።

፪ ፤ ቢክቶሪያ ፡ የተባለው ፡ ደሴት ፡ በሺ ፡ ፲፰፻፵፩ ፡ ተገኘ ። የቢክቶሪያ ፡ ደሴት ፡ የተባለውም ፡ የታላቋን ፡ ብሪቴን ፡ ንግሥት ፡ ስለ ፡ ማክበር ፡ ነው ። ከጠረፉ ፡ በረድ ፡ የለበሰ ፡ በጣም ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ተራራ ፡ አለው ። ኤሬቡስ ፡ የተባለው ፡ ተራራ ፡ ቮልካኖ ፡ የሚወጣበት ፡ ነው ። ፲፪ሺ ፡ ፈት ፡ ከፍታ ፡ አለው ። በባሕር ፡ ላይ ፡ እንደሚያበራ ፡ መብራት ፡ ሆኖ ፡ በስፍራው ፡ ቁሞ ፡ ለዓለም ፡ ይታያል ። ነበልባሉ ፡ ከሚወጣበት ፡ ከጕድጓዱ ፡ አፍ ፡ ከሺ ፡ ፭፻ ፡ እስከ ፡ ፪ሺ ፡ ፈት ፡ ወደ ፡ ላይ ፡ ይነሣል ፡ ይባላል ። በድቅድቅ ፡ ጨለማ ፡ ሲያበራ ፡ ይታያል ። በምዕራብ ፡ ወገን ፡ ያለው ፡ የደቡብ ፡ ማግኔቲክ ፡ ፖል ፡ ነው ።

፫ ፤ ኬምፕና ፡ ኢንዲርቢ ፡ የተባሉት ፡ ደሴቶች ፡ ለማዳጋስካር ፡ ይቀርባሉ ። ሳብሪና ፡ ኤዴሊያ ፡ የሚባሉ ፡ አውራጃች ፡ በአውስትራልያ ፡ ደቡብ ፡ ናቸው ። ግሪሃም ፡ የተባለው ፡ አገር ፡ ፯፻ ፡ ማይል ፡ ለቴራዲል ፡ ፉጎ ፡ ይቀርባል ። በግሪሃም ፡ በደቡብና ፡ በደቡብ ፡ ምሥራቅ ፡ የሰሜን ፡ ሽትላንድ ፤ የደቡብ ፡ አርክኔ ፤ የደቡብ ፡ ጂዎርጂያን ፡ ደሴቶች ፡ ይገኛሉ ።

፬ ፤ በአፍሪካና ፡ በኙጂዎርጂያን ፡ ደሴቶች ፡ መካከል ፡ ትሪስታን ፤ ዳኩና ፡ የተባሉት ፡ ደሴቶች ፡ ያሉበት ፡ ነው ። እነዚህን ፡ ሰፊ ፡ ሁነው ፡ በአንድነት ፡ የተሰበሰቡ ፡ ደሴትች ፡ ታላቅ ፡ ብሪትን ፡ ተቈጣጥራአቸዋል ። ደሴቱ ፡ ሁሉ ፡ አፈር ፡ የሌለበት ፡ ጭንጫ ፡ ነው ። በነዚህም ፡ ላይ ፡ ከስምንት ፡ ሺ ፡ ፈት ፡ የበለጠ ፡ አሞጥሙጦ ፡ የወጣ ፡ ከፍታ ፡ አለ ። በነዚሁ ፡ ደሴቶችና ፡ በላፕላታ ፡ መካከል ፡ ፰ሺ ፡ ፫፻ ፡ ፋቶም ፡ (የባሕር ፡ ጥልቀት ፡ መስፈሪያ ፡) ጥልቅነት ፡ ያለው ፡ ውቅያኖስ ፡ ይገኛል ። ማለት ፡ ዘጠኝ ፡ ተኩል ፡ ማይል ፡ ርዝመት ፡ ነው ። ይኸም ፡ የተገኘበት ፡ በሺ ፡ ፲፰፻፺፱ ፡ ነው ።

፭ ፤ የፕሪንስ ፡ ኤድዋርድ ፡ ደሴቶች ፡ የተባሉት ፡ መልካም ፡ ተስፋ ፡ ከሚሉት ፡ አገር ፡ ከደቡብ ፡ ምሥራቅ ፡ ፯፻ ፡ ማይል ፡ ያህል ፡ ፈቀቅ ፡ ብለው ፡ ይገኛሉ ። ከነዚህም ፡ ደሴቶች ፡ ወደ ፡ ምሥራቅ ፡ ወገን ፡ ያሉት ፡ ክሮዜትና ፡ ማሪዎን ፡ የተባሉት ፡ ደሴቶች ፡ ናቸው ። አሁንም ፡ ደግሞ ፡ ወደ ፡ ምሥራቅ ፡ ራቅ ፡ ብሎ ፡ ኪርጉሊን ፡ የተባሉት ፡ ወይም ፡ ምድረ ፡ በዳ ፡ የተባሉት ፡ ደሴቶች ፡ ይገኛሉ ። እነዚህም ፡ ምንም ፡ ሊበቅልባቸው ፡ የማይችል ፡ አለቶች ፡ ናቸው ። ባንድ ፡ አንድ ፡ ስፍራ ፡ ግን ፡ ጐመን ፡ የሚመስል ፡ ነገር ፡ ያበቅላል ። ይህንንም ፡ ወደዚህ ፡ ጠረፍ ፡ የሚመጡ ፡ መርከበኞች ፡ ይወዱታል ። በሰሜን ፡ ምሥራቅ ፡ አምስተርዳምና ፡ የቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ ደሴቶች ፡ አሉ ። ሁለቱም ፡ ፍል ፡ ውሃና ፡ ቮልካኖ ፡ የሚወጣበት ፡ ጕድጓድ ፡ አላቸው ። ይኸውም ፡ አሁን ፡ የባሕር ፡ መግቢያ ፡ ሆኖአል ።

፮ ፡ እነዚህ ፡ ደሴቶችና ፡ በአንታርክቲክ ፡ የሚገኙት ፡ መሬቶች ፡ ሁሉ ፡ ቮልካኖ ፡ ይበዛባቸዋል ። አልባትሮስ ፡ የሚባለው ፡ ታላቅ ፡ አሞራና ፡ ፒንጉዊን ፡ በዚያ ፡ በብዙ ፡ ይገኛሉ ። ዌልስ ፡ የሚሉት ፡ ዓሣነባሪ ፡ በዚያ ፡ ዙሪያ ፡ ሁሉ ፡ ይገኛል ።

፯ ፡ አንባቢዎች ፡ ሆይ ፤ የሚገኘው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ያለብዙ ፡ ድካምና ፡ ያለብዙ ፡ መከራ ፡ ያለብዙ ፡ ድፍረት ፡ እንዳልተገኘ ፡ ልታስቡ ፡ ይገባችኋል ። የተነገረው ፡ ሁሉ ፡ በጣም ፡ ትጋት ፡ ባላቸው ፡ መርከበኞች ፡ እንደ ፡ ተደረገ ፡ ተነግሮአል ። ሰር ፡ ጆን ፡ ፍራንክሊን ፡ የደረሰበትን ፡ መከራና ፡ ሞት ፡ እናስበው ። ጠፍተው ፡ የቀሩትን ፡ መርከቦች ፡ ለመፈለግ ፡ የተነሡትን ፡ ጀግኖች ፡ መርከበኞች ፡ እናስታውሳቸዋለን ። የፍራንክሊን ፡ ሚስት ፡ መከራ ፡ እናስበው ። ባልዋንና ፡ ጓደኞቹን ፡ ለማዳን ፡ ስንት ፡ ጊዜ ፡ እንደ ፡ ተጣጣረች ፤ ይህም ፡ አደጋ ፡ የሆነው ፡ በሰሜን ፡ በኩል ፡ ነበር ። ይኸውም ፡ ለመርከበኞች ፡ የደረሰባቸው ፡ ፍርሀትና ፡ መንቀጥቀጥ ፡ ጥፋትም ፡ ፍጹም ፡ በደቡብ ፡ በኩል ፡ በነበሩት ፡ መርከበኞች ፡ ላይ ፡ እንደ ፡ ደረሰባቸው ፡ ያለ ፡ አደጋ ፡ ነው ። በተቀረ ፡ ደግሞ ፡ የአየሩ ፡ ብርታት ፡ ሲከብዳቸው ፡ ውሃ ፡ ባነሰበት ፡ ስፍራ ፡ ተበረዶ ፡ ድንጋይ ፡ ጋር ፡ ሲታገሉና ፡ ሳያዩት ፡ እየቀሩ ፡ ስለሚያስቸግራቸው ፡ ታላቅ ፡ ጥንቃቄ ፡ ነበረባቸው ።

፰ ፡ ከሚያስፈራው ፡ አደጋ ፡ ሁሉ ፡ አንደኛውን ፡ ምንም ፡ ቢሆን ፡ በየብስ ፡ ላይ ፡ ለሚኖር ፡ ሰው ፡ ቢነግሩት ፡ ነገሩ ፡ አይገባውም ። እውነት ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ አይቀበለውም ። ይህም ፡ በወርኀ ፡ ጥቅምት ፡ በሺ ፡ ፰፻፹፫ ፡ ወደ ፡ ኖርትፖል ፡ ኤድዊንና ፡ ሊዚ ፡ የተባሉት ፡ መርከቦች ፡ በመድረሳቸው ፡ ታውቋል ። ካፒቴን ፡ ኪርክሀም ፡ እንዲህ ፡ ብለው ፡ ይተርኩልናል ። ስለ ፡ አንድ ፡ ታላቅ ፡ ልዩ ፡ የሆነ ፡ ዓሣነባሪ ፡ መርከቡን ፡ እንደመታው ፤ አመታቱም ፡ ታላቅ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ይናገራል ።

፱ ፡ ይህም ፡ መርከብ ፡ ሣንቃ ፡ እንደ ፡ ተጫነ ፡ የፕሬንስ ፡ ኤድዋርድ ፡ ደሴት ፡ በተባለው ፡ ጠረፍ ፡ ቀረ ። በ፲፱ኛ ፡ ጥቅምት ፡ ሌላ ፡ ትልቅ ፡ ዓሣነባሪ ፡ መርከቡን ፡ መታው ። ኤድዊንና ፡ ሊዚን ፡ የሚባሉትን ፡ የመርከቦችን ፡ መሪ ፡ ጫፍ ፡ ሰብሮ ፡ ወሰደው ። የቀረውም ፡ ዋናው ፡ የመርከቡ ፡ ክፍል ፡ ከሁለት ፡ ተሠነጠቀ ።

፲ ፡ በዚህ ፡ ሁኔታ ፡ ምክንያት ፡ በመርከቡ ፡ ላይ ፡ ጩኸትና ፡ ሁከት ፡ ሆነ ። ምናልባት ፡ መርከበኞችንና ፡ መርከቡን ፡ ለማዳን ፡ ይቻል ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ብማለት ፡ በፍጥነት ፡ አጋጠሙት ፡ ውሃውን ፡ ሌሊትና ፡ ቀን ፡ ሳያቋርጡ ፡ በፖምፕ ፡ አወጡት ። ኤድዊንና ፡ ሊዚ ፡ መርከቦቹ ፡ ሰበት ፡ ፊት ፡ ያህል ፡ ከውሃው ፡ ውጭ ፡ ነበሩ ። በኋላም ፡ መርከብ ፡ ወደሚቆምበት ፡ በደኅና ፡ ደረሱ ።

፲፩ ፡ መርከቡ ፡ የጫነው ፡ እስኪራገፍ ፡ የቱን ፡ ያህል ፡ እንደ ፡ ተጐዳ ፡ ገና ፡ አርግጡ ፡ አልታወቀም ፡ ነበር ። ነገር ፡ ግን ፡ ከመስጠም ፡ መዳኑ ፡ ታወቀ ። ለካፒቴን ፡ ኪርክሀምና ፡ ለሹሞቹ ፡ ለመርከበኞቹም ፡ ብዙ ፡ ምስጋና ፡ ብቻ ፡ አይበቃቸውም ። መርከቦቹ ፡ ወደ ፡ ባሕር ፡ እንዳይሰጥሙ ፡ ፲፱ ፡ ቀን ፡ ሙሉ ፡ ሌሊቱንም ፡ ቀኑንም ፡ ሠርተዋል ። ይህን ፡ ያህል ፡ ድካም ፡ ባይደረግላቸው ፡ ኖሮ ፡ ቢሆን ፡ መርከቦቹ ፡ ተበላሽተው ፡ ይቀሩ ፡ ነበር ።

ጥ ያ ቄ ።

፩ ፤ ፈት ፡ ለተገኙት ፡ የብሶች ፡ ምን ፡ ስም ፡ ተሰጣቸው ፡ ?
፪ ፤ ስለ፡ቢክቶሪያ፡ላንድ፡ተናገር ። ኤሬቡስ ፡ ስለተባለው ፡ ተራራ፡ ተናገር።
በምዕራብ ፡ በኩል ፡ ወገን ፡ ያለው ፡ ምንድነው ፡ ?
፫ ፤ ኪምፕና ፡ ኤንደርቢ ፡ ላንድ ፡ ያሉት ፡ በወዴት ፡ ወገን ፡ ነው ? ግራ
ሀምላንድ ፡ ወዴት ፡ ነው ፡ ?
በሰሜንና ፡ በሰሜን ፡ ምዕራብ ፡ ያሉት ፡ ደሴቶች ፡ ማን ፡ የሚባሉ ፡
ናቸው ፡ ?
፬ ፤ ትሪስታን ፡ ዳኩና ፡ የተባለው ፡ ደሴት ፡ ወዴት ፡ ነው ፡ ? የባሕሩ፡ ጥል
ቅነት ፡ የቱን ፡ ያህላል ፡ ?
፭ ፤ የፕሪንስ ፡ ኤድዋርድ ፡ ደሴቶች ፡ ያሉት ፡ ወዴት ፡ ነው ፡ ?
በምሥራቅ ፡ ወገን ፡ ያሉ ፡ ደሴቶች ፡ ማን ፡ ይባላሉ ፡ ? ከርጉሊን ፡
የተባሉት ፡ ደሴቶች ፡ ምንድናቸው ፡ ?
አምስተርዳምና ፡ ሴንት ፡ ጳውሎስ ፡ የተባሉ ፡ ደሴቶችስ ፡ ?
፮ ፤ በአንታርክቲክ ፡ እንዴት ፡ ያሉ ፡ ወፎችና ፡ እንስሶች ፡ ይገኛሉ ፡ ?
፯ ፤ መርከበኞችና ፡ መርማሮች ፡ ክፉን ፡ ለመጠበቅ ፡ ሲሉ ፡ እንዴት ፡ ያለ ፡
አደጋ ፡ አገኛቸው ፡ ?
፰ ፤ ኤድዊንና ፡ ሊዚ ፡ እንደምን ፡ ሆኑ ፡ ?
፱ ፤ ስለ ፡ ሆነው ፡ አደጋ ፡ ካፒቴን ፡ ምን ፡ ተረከ ፡ ?
፲ ፤ መርከበኞች ፡ ምን ፡ አደረጉ ፡ ?
፲፩ ፤ ለማን ፡ ምስጋና ፡ ተደረገ ፡ ? ማን ፡ ተመሰገነ ፡ ?

ምዕራፍ ፡ ፪፻፫ ፡ ፪ኛ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ መመርመር ።

በእስያና ፡ በአፍሪካ ፡ የመንግሥታት ጥንታዊነት ።

፩ ፤ ያራቱን ፡ መዓዝነ ፡ ዓለምን ፡ ታሪክና ፡ አሺያኒያ ፡ የተባለውን ፡ ያምስተኛው ንም ፡ የዓለም ፡ ክፍል ፡ ጨምሬ ፡ ነግሬአችኋለሁ ። እስቲ ፡ ወደ ፡ ኋላችን ፡ ገል መጥ ፡ ብላን ፡ በውስጣቸው ፡ እየሄድን ፡ ያለፍናቸውን ፡ አገሮችና ፡ ዋና ፡ ዋና የሆነውን ፡ ታሪክ ፡ እናስታውሰው ።

፪ ፤ የዓላም ፡ ፍጥረት ፡ ተክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ ፭ሺ ፡ ፭፻ ፡ ዘመን ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ትዝ ፡ ሳይላችሁ ፡ አይቀርም ። ይኸው ፡ አሁንም ፡ ከክርስቶስ ፡ ልደት ፡ ወዲህ ፡ ሺ ፡ ፱፻፵፮ ፡ ዓመት ፡ እንደ ፡ ሆነ ልብ ፡ ታደርጉት ፡ ይሆናል ። እንዲህ ከሆነ ፡ ዓለም ፡ ከተፈጠረ ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ፡ ፯ሺ ፡ ፬፻፵፮ ፡ ዓመት ፡ መሆኑ ፡ ነው ።

፫ ፤ ዓለም ፡ እንዴት ፡ ያለውን ፡ ታሪክ ፡ ያሳያል ፡ ! ከዛሬ ፡ ፫ ሺሕ ፡ ዓመት ፡ በፊት ፡ ከዚህም ፡ ጥቂት ፡ ዘመኑ ፡ አነስ ፡ ሳይል ፡ አይቀርም ። በዓለም ፡ ላይ ፡ ሁለት ፡ ሰዎች ፡ ብቻ ፡ ይኖሩ ፡ ነበሩ ። በሌላው ፡ ዓለም ፡ ክፍል ፡ ሁሉ ፡ ምንም ሰው ፡ አልነበረበትም ። አሁን ፡ ግን ፡ መላው ፡ ዓለም ፡ በሰው ፡ ተመልቶአል ። (ሰው ፡ መልቶበታል ።) በዓለም ፡ ያለውም ፡ ሕዝብ ፡ ምንም ፡ ቢያንስ ፡ ከአንድ ፡ ሺሕ ፡ ሚሊዮን ፡ አያንስም ።

፬ ፤ አዳምና ፡ ሔዋን ፡ ከተፈጠሩ ፡ ወዲህ ፡ ስንትና ፡ ስንት ፡ ነገድ ፡ እየተነሡ ፡ ደግሞ ፡ አለፉ ፡ ? ስንትና ፡ ስንት ፡ ነገሥታት ፡ (መንግሥታት ፡) እየገነኑ ፡ እን ደገና ፡ ደግሞ ፡ ተመልሰው ፡ ጠፉ ፡ ? በሕይወት ፡ የነበሩትና ፡ የሞቱት ፡ ስንት ፡ ሚሊዮን ፡ የሚሆኑ ፡ ሕዝብ ፡ ነበሩ ፡ ? ይህን ፡ ከቶ ፡ እኛ ፡ ልንቈጥረው ፡ የማ ይቻል ፡ ነው ።

ነገር ፡ ግን ፡ ዓለም ፡ ከተፈጠረ ፡ ጀምሮ ፡ ያለውም ፡ የሞተውም ፡ ሰው ፡ ምን አልባት ፡ ምንም ፡ ቢያንስ ፡ አንድ ፡ መቶ ፡ ሺህ ፡ ሚሊዮን ፡ ሳይሆን ፡ አይቀርም ።

፭ ፤ ነገሩን ፡ ስናስበው ፡ እጅግ ፡ ሰፊ ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ ታሪክ ፡ የሚሰጠንን አሳብ ፡ ተከትለን ፡ አሳባችንን ፡ ወደዋናዎች ፡ መንግሥታት ፡ እንመልስ ። ልብ እንደምታደርጉት ፡ መጀመርያ ፡ መንግሥት ፡ የሆነ ፡ አሶር ፡ ነበረ ። ይህም ፡ ተክር ስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ ፪ሺ ፡ ፪፻፳፱ ፡ አሶር ፡ መሠረተው ። ተክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ ፱፻ ፡ ዓመት ፡ ሲሆን ፡ አርባስስ ፡ ገለበጠው ። ነገር ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ከሆነ ፡ በኋላ ፡ እን ደገና ፡ ተጠናከረና ፡ ተክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ ፭፻፴፰ ፡ እስከ ፡ ቂሮስ ፡ ዘመን ፡ ድረስ ፡ ጸንቶ ፡ ቈየ ። ከመጀመርያ ፡ አንሥቶ ፡ እስከ ፡ መጨረሻ ፡ መገልበጥ ፡ ድረስ ፡ የነበረው ፡ ዘመን ፡ መንግሥቱ ፡ ሺ ፡ ፯፻፺፩ ፡ ዓመት ፡ ነው ።

፮ ፤ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ታላቅ ፡ መንግሥት ፡ የሚባለው ፡ የፋርስ ፡ መንግሥት ፡ ነው ። ይህም ፡ ተክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ ፭፻፴፮ ቂሮስ ፡ መሠረተው ። ይህም ፡

ታላቅ ፣ መንግሥት ፣ ሆነና ፣ በጣም ፣ ተንሰራፍቶ ፣ ብዙውን ፣ የእስያን ፣ ክፍል ያዘው ። ነገር ፣ ግን ፣ ተክርስቶስ፣ ልደት፣በፊት ፣ ፫፻፴ ፣ አለክሳንድር ድል ፣ አደ ረገው ። ፪፻፳፮ ፣ ዓመት ፣ ከቈየ ፣ በኋላ ፣ ወዲያው ፣ ለፓርቲያን ፣ ተገዛ ። የዛሬው የፋርስ ፣ መንግሥት ፣ በስፋት ፣ እጅግ ፣ ትንሽ ፣ ነው ።

፯ ፤ እንደ፣ቻይን፣አድርጎ ፣ብዙ ፣ ሕዝብ ፣ ያለው ፣ መንግሥት ፣በዓለም ፣ አይገኝም ። ደግሞም ፣ ጥንታዊ ፣ መንግሥት ፣ ነው ። ቺን ፣ ከመጀመርያው ፣ ንጉሥ ፣ ነገ ሥቱ ፣ ጀምሮ ፣ እስከ ፣ ዛሬ ፣ ድረስ ፣ ፬ሺ ፣ ዓመት ፣ ያህል ፣ ሆኖታል ። የሳራ ፊን ፣ መንግሥት፣የተጀመረው ፣ ተክርስቶስ ፣ ልደት ፣ በኋላ ፣ ፭፻፬፫ ፣ ዓመት ፣ ነው ። ተክርስቶስ ፣ ልደት ፣ በኋላ ፣ ሺ፪፻፶፫ ፣ መንግሥቱን ፣ ቱርክ ፣ ገለበጠ ውና ፣ ወዲያው ፣፯፻፷ ፣ ዓመት ፣ እንደያዘው ፣ ኖረ ።

፰ ፤ የአይሁድ ፣ ሕዝብ ፣ ታሪክ ፣ ከአብርሃም ፣ እንደ፣ተጀመረ ፣ ይታሰባል ። እር ሱም ተክርስቶስ ፣ ልደት፣በፊት፣ሺ፱፻፹፮ ፣ ከልድያን፣ትቶ፣ወደ ፣ ከነዓን ፣ ሄደ ። ከዚህ፣ ዘመን ፣ ጀምሮ ፣ ኢየሩሳሌም ፣ በቲቶስ ፣ እስከ ፣ ጠፋበት ፣ ድረስና ፣ አይሁድ፣እስከ፣ተበተኑበት፣ተክርስቶስ ፣ልደት ፣ በኋላ ፣ እስከ፣ሰባ ፣ ዓመት ፣ ድረስ በመካከል ፣ ያለው ፣ ዘመን ፣ ፩ሺ ፱፻፺፮፣ዓመት ፣ ነበር ። እስራኤል ፣ ከምስር ፣ ከወጡበት ፣ ዘመን ፣ ጀምሮ ፣ ኢየሩሳሌም ፣ ከጠፋች ፣ በኋላ ፤ እስከ ፣ አይሁድ ፣ መበተን ፣ ድረስ ፣ የነበረው ፣ ዘመን ፣ ሺ፭፻፹፮ ፣ ዓመት ፣ ነበር ። ባጭሩ ፣ የሚ ታዩ ፣ ታላላቆች ፣ የእስያ ፣ መንግሥታት ፣ እነዚህ ፣ ናቸው ።

፱ ፤ ብዙ ፣ ዘመን ፣ የኖረ ፣ የአፍሪካ ፣ መንግሥት ፣ ምስር ፣ ብቻ ፣ ነው ። ይህም ተክርስቶስ ፣ ልደት በፊት ፣ ፪ሺ፣፭፻፹፫፣ሚስራይም ፣ መሠረተውና ፣ ተክርስቶስ ፣ ልደት ፣ በፊት ፣ ፫፻፴፪ ፣ እስከ ፣ ነበረው ፣ እስከ ፣ እስክንድር ፣ ዘመን ፣ ድረስ ፣ ጸንቶ ፣ ኖረ ። በዚህ ፣ ጊዜ ፣ ፩ሺ ፣፫፻፶፯ ፣ ዘመን ፣ ያህል ፣ ብዙ ፣ መለዋወጥ ፣ ተደርጓል ። ስለ፣ሆነ፣ጸንቶ ፣የኖረ ፣ አንድ ፣ መንግሥት ፣ ተብሎ ፣ ይታሰባል ። እስክንድር ፣ ድል ፣ አድርጎ ፣ ከያዘው ፣ ወዲህ ፣ አያሎች ፣ ገዝተውታል ።

፲ ፤ ጥንት ፣ ካርታጎ ፣ የፈኒቅያኖች ፣ ቅኝ ፣ ነበር ። ተክርስቶስ ፣ ልደት ፣ በፊት ፣ ፰፻፹፱ ፣ ዓመት ፣ ተመሠረተ ። ሕዝቡ ፣ ብዙ ፣ መርከቦች ፣ ነበሩዋቸው ። በሚዲ ቴራኒያን ፣ባሕር ዙሪያ ፣ ባሉት ፣ ከተሞች ፣ ሁሉ ፣ ይነግዱ ፣ ነበርና ፣ በእስጴንና ፣ በአፍሪካ ፣ ጠረፍ ፣ ሁሉ ፣ የቅኝ ፣ አገሮችን ፣ መሠረቱ ።

፲፩ መርከቦቻቸውም ፣ ወደ ፣ ሩቅ ፣ አገር ፣ ይንሳፈፉ ፣ ነበር ። ግማሾቹም ፣ ወደ አትላንቲክ ፣ ውቅያኖስ ፣ እየሄዱ ፣ የምዕራብ ፣ አፍሪካን ፣ ይጐበኙ ነበር ። መር ከቦቻቸው ፣ እንዲያው ፣ በመላው ፣ አትላንቲክ ፣ ውቅያኖስን ፣ ተሻግረው ፣ አሜ ሪካን ፣ አገኙና ፣ መኖሪያቸውን ፣ በዚያው ፣ አደረጉ ። በዚያም ፣ ከጥንት ፣ የነበሩ ትን ፣ ነገዶ ፣ ህንድ ፣ አገኙዋቸው ። ይህም ፣ እውነት ፣ ነው ።

፲፪ ፤ የሆነ ፤ ሆኖ ፣ ካርታጎ አንድ ፣ ጊዜ ፣ እጅግ ፣ የገነነች ፣ ከተማ ፣ ሁና ፣ ነበር ። በዙሪያዋም ፣ ባሉት ፣ አህጉር ፣ ያለመጠን ፣ ሕዝቡ ፣ በዝቶ ፣ ይጋፋ ፣ ነበር ። የሮም

ተፎካካሪ ፡ ለመሆን ፡ እስክትበቃ ፡ ኀይል ፡ ነበራት ። ከትዕቢተኛው ፡ ተፎካካሪዋ
ጋር ፡ ብዙ ፡ ግጭት ፡ ተደርጓል ። ፯፻፷፫ ፡ ዓመት ፡ ከኖረች ፡ በኋላ ፡ ተክርስቶስ ፡ ልደት ፡
በፊት ፡ በ፻፵፮ ፡ ዓመት ፡ በመጨረሻው ፡ ትግል ፡ መንግሥቱዋ ፡ ተገለበጠ ፡ (ተሻረ) ።
፲፫ ፤ (የአራዊት ፡) ያረመኔ ፡ መንግሥታት ፡ የተባሉ ፡ ሞሮኮ ፤ አልጀር ፤ ትሪፖሊ
ቱኒስ ፡ ናቸው ። እነዚህ ፡ በኋላ ፡ የተነሡ ፡ ናቸው ። ፊት ፡ እንደ ፡ ተናገርሁ ፡ በነ
ዚህ ፡ አገሮች ፡ ውስጥ ፡ ሰው ፡ የገባባቸው ፡ በሮማውያን ፡ ጊዜ ፡ ነው ። ባገሩ ፡
ብዙ ፡ ሕዝብ ፡ የገባበት ፡ ይመስላል ፤ ሁሉም ፡ ለሮም ፡ ተገዝተዋል ። ሳራሴኖች ፡
አገሩን ፡ እስኪይዙት ፡ ድረስ ፡ ብዙ ፡ መለዋወጥ ፡ ሆኖ ፡ ነበር ። በኋላኛው ፡ ዘመን
ለቱርክ ፡ ተገዙ ። ይኸውም ፡ ቢሆን ፡ ነጻነት ፡ አላገኙም ። አሁንም ፡ ቢሆን ፡
አልጀር ፡ ለፈረንሳይ ፡ መንግሥት ፡ ይገዛል ።

ጥ ያ ቄ ።

፩ ፤ ዓለም ፡ ምን ፡ ጊዜ ፡ ተፈጠረ ፡ ? ክርስቶስ ፡ ከተወለደ ፡ ምን ፡ ያህል ፡
ዓመት ፡ ሆነ ፡ ?
ዓለም ፡ ከተፈጠረ ፡ ምን ፡ ያህል ፡ ዘመን ፡ ሆነ ፡ ?
፪ ፤ የዛሬ ፡ ፯ሺ ፡ ዓመት ፡ ዓለም ፡ እንደምን ፡ ነበር ፡ ?
አሁንሳ ፡ እንዴት ፡ ነው ፡ ?
፫ ፤ ዓለም ፡ ከተፈጠረ ፡ ወዲህ ፡ ያለው ፡ ስንት ፡ ሕዝብ ፡ ይሆን ፡ ?
፬ ፤ የአሶርን ፡ መንግሥት ፡ ማን ፡ መሠረተው ፡ ? የተመሠረተውስ ፡ ምን ፡
ጊዜ ፡ ነው ፡ ?
እንደምን ፡ ኖረ ፡ ? አንዋንዋሩ ፡ እንደምን ፡ ነበር ፡ ?
፭ ፤ የፋርስ ፡ መንግሥን ፡ እንደምን ፡ ሆነ ፡ ?
ቺን ፡ እንዴት ፡ ሆነ ፡ ?
፮ ፤ የሳራሴን ፡ መንግሥት ፡ እንዴት ፡ ሆነ ፡ ?
፯ ፡ የአይሁድ ፡ ሕዝብ ፡ እንዴት ፡ ሆኑ ፡ ?
፰ ፤ ግብጾችስ ፡ ?
፲ ፡ ካርታጎ ፡ ምን ፡ ጊዜ ፡ ተመሠረተ ፡ ? ፊኒቂያኖችስ ፡ እንዴት ፡ ሆኑ ፡ ?
፲፩ ፤ መርከቦቻቸውስ ፡ ? መርከበኞቻቸውስ ፡ ?
፲፪ ፤ ካርታጎ ፡ እንደምን ፡ ሆነ ፡ ? የተገለበጠውስ ፡ ምን ፡ ጊዜ ፡ ነው ፡ ?
ምን ፡ ያህል ፡ ጊዜ ፡ ኖሮ ፡ ነበር ፡ ?
፲፫ ፤ የአራዊት ፡ ሕዝብ ፡ መንግሥት ፡ እንዴት ፡ ነው ፡ ?
፲፬ ፤ አልጀሮች ፡ እንደምን ፡ ሆኑ ፡ ?

ምዕራፍ ፡ ፪፻፲ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ምርመራ ።

የመንግሥታት ፡ ጸንቶ ፡ መኖር ፡ በኤውሮጳ ።

፩ ፤ እስቲ ፡ አሁን ፡ ወደ ፡ ኤውሮጳ ፡ እንመለስ ፤ ኬልቶች ፡ የተባሉት ፡ ሕዝብ ፡ ጥንት ፡ ዘመን ፡ ከእስያ ፡ ተነሥተው ፡ ወደ ፡ ኤውሮጳ ፡ የፈለሱ ፡ ይመስላል ። በደቡብ ፡ ምዕራብ ፡ ወገን ፡ በጥቍር ፡ ባሕርና ፡ በካስፒያን ፡ ባሕር ፡ መኻከል ፡ አልፈውም ፡ እንደ ፡ ሆኑ ፡ ወይም ፡ የዑራልን ፡ ተራራ ፡ አልፈው ፡ በካስፒያን ፡ ባሕር ፡ ሰሜን ፡ አድርገው ፡ ተሻግረው ፡ እንደ ፡ ሆኑ ፡ ለመናገር ፡ አልችልም ።

፪ ፤ ተክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ ፬ሺ ፡ ዓመት ፡ የተበታተኑ ፡ ነገድ ፡ ጥንት ፡ ዘመን ፡ ወደ ፡ መኻከል ፡ ኤውሮጳ ፡ ገብተው ፡ ያሆናል ፡ ተብሎ ፡ መላ ፡ ተደርጓል ። ዳሩ ፡ ግን ፡ ነገሩ ፡ እውነት ፡ ይመስላል ። በጀርመን ፤ በፈረንሳይ ፤ በኢጣልያ ፡ ሰሜን ፡ በብሪቴን ፡ የገቡት ፡ እጅግ ፡ ብዙ ፡ ነበሩ ። ወደነዚህ ፡ አገሮች ፡ የገቡትም ፡ ተክርስትና ፡ በፊት ፡ ካያል ፡ መቶ ፡ ዘመናት ፡ በፊት ፡ ነው ።

፫ ፤ ኬልቶች ፡ መጀመርያ ፡ ወደ ፡ ኤውሮጳ ፡ የገቡበት ፡ ዘመንና ፡ መቼም ፡ ቢሆን ፡ በዚያ ፡ የዓለም ፡ ክፍል ፡ ሰው ፡ መጀመርያ ፡ የገባው ፡ ፊኒቂያኖች ፡ ተክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ ፩ሺ ፡ ፰፻፶፮ ግሪክን ፡ ቅኝ ፡ አድርገው ፡ ሲይዙት ፡ ነው ። የዚሁም ፡ ቅኝ ፡ አገር ፡ መሪ ፡ ኢናኩስ ፡ ይባላል ።

፬ ፤ ነገር ፡ ግን ፡ ከዚያ ፡ በኋላ ፡ አቴንን ፡ ሴክሮብስ ፡ እስቲመሠርታት ፡ ድረስ ፡ ሦስት ፡ መቶ ፡ ዓመት ፡ አልቈየም ፡ ይህም ፡ ሴክሮብስ ፡ በዚያ ፡ ለመኖር ፡ የፈለጉትን ፡ አያሎች ፡ ግብጻውያንን ፡ ይዞ ፡ ወደዚህ ፡ የመጣ ፡ ነው ። ይህም ፡ የግሪክች ፡ መንግሥት ፡ መሠረት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ይታሰባል ። የግሪኮችም ፡ ታሪክ ፡ መጀመርያ ፡ ከዚህ ፡ ላይ ፡ ነው ።

፭ ፤ ኢናኩስ ፡ ግሪክን ፡ በያዘ ፡ በሺ ፡ ፰፻፲ ፡ ዓመት ፡ ሴክሮፕስ ፡ አቴንን ፡ በመሠረተ ፡ በሺ ፡ ፭፻፲ ፡ ዓመት ፡ ተክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ ፻፵፮ ፡ ዓመት ፡ የግሪኮች ፡ ነጻነት ፡ በሮማውያን ፡ ማሸነፍ ፡ ተወሰነ ።

፮ ፤ ተክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ ፯፻፶፫ ፡ የሮም ፡ መንግሥት ፡ ተመሠረተ ። መላው ፡ የሠለጠነው ፡ ዓለም ፡ ተጐንብሶ ፡ በቀንበሩ ፡ እስቲጠመድ ፡ ድረስ ፡ የሮም ፡ መንግሥት ፡ ኀይሉና ፡ ብርታቱ ባለማቋረጥ ፡ እየገነነ ፡ ሄደ ። የመንግሥቱ ፡ ሁኔታ ፡ መቼውንም ፡ ይለዋወጣል ። መጀመርያ ፡ ንጉሥ ፡ ቀጥሎ ፡ ፕሬዚዳንት ፡ ከዚህም ፡ በኋላ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ (ቄሣር) በማለት ፡ ይታያል ። በ፬፻፸፮ ፡ ዓ. ም. የሮምን ፡ ከተማ ፡ ኦዳስር ፡ የተባለ ፡ ያዛት ። ዘመኑ ፡ በግዛቱ ፡ ይታወቃል ። የሮም ፡ መንግሥት ፡ ዘመን ፡ በመላው ፡ ፩ሺ ፪፻፳፱ ዓመት ፡ መሆኑ ፡ ነው ።

፯ ፤ ዋና ፡ ከተማው ፡ ቢዛንቲውም ፡ በኋላም ፡ ክስታንቲኖፕል ፡ (ቍስጥንጥንያ ፡) የተባለው ፡ ነው ። የግሪክ ፡ መንግሥት ፡ ጥንት ፡ የሮም ፡ መንግሥት ፡ ክፍል ፡ ነበር ። ይኸውም ፡ የምሥራቅ ፡ መንግሥት ፡ ተብሏል ። በ፲፬፻፶፫ ፡ ዓ. ም. ቈስጠንጢኖስ ፡ ዋና ፡ ከተማውን ፡ በቍስጥንጥንያ ፡ በአደረገ ፡ ጊዜ ፡ የግሪክ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ አገር ፡ ተጀመረ ።

፰ ፤ እስከ ፡ ሺ ፡ ፬፻፶፫ ፡ ዓ. ም. ልዩ ፡ ልዩ ፡ ፈተና ፡ ተደርጎ ፡ ቱርኮች ፡ ቍስጥንጥ ያን ፡ በያዙ ፡ ጊዜ ፡ የግሪክ ፡ መንግሥት ፡ ሺ ፡ ፻፳ ፡ ዓመት ፡ ሆኖት ፡ ነበር ።

፱ ፤ የሳራሴን ፡ መንግሥት ፡ ሲጨረስ ፡ የቱርክ ፡ መንግሥት ፡ መጀመርያ ፡ ይታ ያል ። በሺ ፡ ፶፻፶፫ ፡ ዓ. ም. ቱርኮች ፡ ታርታሮች ፡ ተብለው ፡ የሳራሴንን ፡ መን ግሥት ፡ ገለበጡና ፡ የመሐመድን ፡ ሃይማኖት ፡ ተቀብለው ፡ በዚሁ ፡ ኖሩ ፡ መንግ ሥታቸውንም ፡ ሳራሴኖች ፡ ድል ፡ አድርገው ፡ በያዙዋቸው ፡ አገሮችና ፡ በሌሎ ችም ፡ አውራጆች ፡ አንሳፈፉ ።

፲ ፤ አንደኛ ፡ ኦቶማን ፡ የተባለ ፡ በሺ ፡ ፪፻፺፱ ፡ ነገሠና ፡ በሺ ፡ ፫፻፱ ፡ የኦቶማ ንን ፡ መንግሥት ፡ መሠረተ ። እስከ ፡ ዛሬም ፡ አለ ። ስለዚህ ፡ የቱርክ ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ በሺ ፡ ፪፻፶፰ ፡ ከተደረገው ፡ ከባግዳድ ፡ ማሸነፍ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፩ሺ ፡ ፱፻፳ ፡ ድረስ ፡ ፮፻፷፪ ፡ ዓመት ፡ መሆኑ ፡ ነው ። የኦቶማን ፡ ዘመነ ፡ መንግ ሥት ፡ ኦቶማን ፡ ፩ኛ ፡ ከመሠረተው ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፩ሺ ፡ ፱፻፳ ፡ ድረስ ፮፻፳፩ ፡ ዓመት ፡ መሆኑ ፡ ነው ። በሺ ፡ ፬፻፶፫ ፡ ዓ. ም. ኮስታንቲኖፕልን ፡ ቱርክ ፡ ከያዘው ፡ ጀምሮ ፡ ያች ፡ ስፍራ ፡ የኦቶማን ፡ መንግሥት ፡ ዋና ፡ ከተማ ፡ ነች ።

፲፩ ፤ የፈረንሳይ ፡ መንግሥት ፡ በቺልዴሪክ ፡ ተጀመረ ። እርሱም ፡ በ፬፻፶፯ ፡ ነገሠ ። ክሎቪስ ፡ የተባለ ፡ ልጁ ፡ መጀመርያ ፡ የክርስቲያን ፡ ንጉሥ ፡ ሆነና ። ሮማውያ ንን ፡ ከፈረንሳይ ፡ አገር ፡ አስወጣቸው ። ስለዚህ ፡ የፈረንሳይ ፡ መንግሥት ፡ ዘመ ኑን ፡ ሲቈጥር ፡ በ፬፻፹፩ ፡ ዓ. ም. አባቱን ፡ ቺልዴሪክን ፡ ከወረሰበት ፡ ቀን ፡ ይጀም ራል ። ስለዚህ ፡ የፈረንሳይ ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ ከ፬፻፹፩ ፡ እስከ ፡ ፩ሺ፯፻፹፩ ፡ ያለው ፡ ፩ሺ ፡ ፫፻፱ ፡ ዓመት ፡ መሆኑ ፡ ነው ። ከኤውሮጳ ፡ ውስጥ ፡ አንዱ ፡ ጥን ታዊ ፡ መንግሥት ፡ ይኸው ፡ ነው ።

፲፪ ፤ የእንግሊዝም ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ በኤግበርት ፡ ይጀምራል ። እርሱም ፡ የመጀመርያ ፡ የሳክሶን ፡ ንጉሥ ፡ ነው ።
በ፰፻፳፯ ፡ ዓ. ም. በዙፋን ፡ ተቀመጠ ። ከዚህ ፡ ዘመን ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፩ሺ ፡ ፱፻፳ ፡ ዓ. ም. ፡ ያለው ፡ ዘመን ፡ ሺ፺፫ ፡ ዓመት ፡ መሆኑ ፡ ነው ። ከፈረንሳይ ፡ ቀጥሎ ፡ በኤውሮጳ ፡ አንዱ ፡ የኖረ ፡ መንግሥት ፡ የሚባለው ፡ ይህ ፡ ነው ።

፲፫ ፤ ሌሎቹ ፡ የኤውሮጳ ፡ መንግሥታት ፡ በኋላ ፡ የተነሡ ፡ ናቸው ። ሙርስ ፡ (ሞርኮ) የተባሉት ፡ መንግሥታቸውን ፡ መጀመርያ ፡ በእስጴን ፡ ያቆሙት ፡ በ፯፻፲፪ ፡ ዓ. ም. ነበር ። በዚያ ፡ አገር ፡ መንግሥት ፡ አቁመው ፡ ፯፻፹ ፡ ዓመት ፡ ከገዙ ፡ በኋላ ፡ በሺ ፬፻፺፪ ዓ. ም. አስወጡዋቸው ። አገሩ ፡ እስጴን ፡ አራት ፡ ተከፍሎ ፡ ሦስቱን ፡ እጅ ፡ ሙሮች ፡ ብዙ ዘመን ፡ ይገዙት ፡ ነበር ። ዳሩ ፡ ግን ፡ የቀረው ፡ ነጻ ፡ ነበርና ፡ የነጉሥ ፡ አገር ፡ ተብሎ ፡ ይኖር ፡ ነበር ። ከነዚህም ፡ አንዱ ፡ አስቱሪያስ ፡ ያባላል ። የመሠረተው ፡ ፔልጂዮ ፡ ይባላል ። የርሱ ፡ ወራሾች ፡ ከሲቲሊን ፤ ሊዎንን ፡ አር ጐንና ፡ ሌሎችንም ፡ መንግሥቶች ፡ መሠረቱ ።

፲፬ ፤ ፌርዲናንድ ፡ የተባለ ፡ የአራጎን ፡ ንጉሥ ፡ በሺ ፡ ፬፻፸፱ ፡ ዓ. ም. ነገሠና ፡ ኢዛቤ

ላን ፡ የካስቲሌን ፡ ንግሥት ፡ ስለ ፡ አገባ ፡ የሁለቱም ፡ መንግሥት ፡ በንድነት ፡ ተጋጠመ ። ከዚህ ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ አያሎች ፡ የእስጳንያ ፡ ክፍሎች ፡ ጥቂት ፡ በጥቂት ፡ እያሉ ፡ አንድ ፡ መንግሥት ፡ መሆን ፡ ጀመሩ ። ስለዚህ ፡ የፌርዲናድን ፡ መንገሥ ፡ መጀመርያ ፡ የእስጳንያ ፡ መንግሥት ፡ መመሥረት ፡ ብለን ፡ እናስበዋለን ። እስከ ፡ ፩ሺ ፡ ፱፻፲ ፡ ያለው ፡ ዘመኑ ፡ መንግሥቱ ፡ ፬፻፵፮ ፡ ዓመት ፡ ነው ።

፲፮ ፤ የፖርቱጋል ፡ መንግሥት ፡ በሺ ፡ ፩፻፴፱ ፡ ዓ. ም. ተመሠረተ ። ነገር ፡ ግን ፡ እስከ ፡ ሺ፮፻፬ ፡ ከእስጴን ፡ ነጻነቱን ፡ አላገኘም ። ከዚህ ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፩ሺ ፡ ፱፻፳ ፡ ድረስ ፡ በመኻከል ፡ ፪፻፸፮ ፡ ዓመት ፡ ነው ።

፲፯ ፤ እንደምታውቁት ፡ ሻርለማ ፡ የፈረንሳይ ፡ ንጉሥ ፡ ነበር ። ከጀርመን ፡ አገር ፡ የሚበልጠውን ፡ አገር ፡ ክፍል ፡ አሸንፎ ፡ ይዞት ፡ ነበረና ፡ በ፰፻፪ ፡ ዓ. ም. መናሪያውን ፡ በዚያው ፡ አደረገ ። ግን ፡ ከንራድ ፡ የተባለ ፡ የፍራንኮኒያ ፡ ዱክ ፡ ለንጉሥነት ፡ በ፲፻፲፩ ፡ ተመረጠ ። የጀርመን ፡ መንግሥት ፡ የተጀመረበት ፡ የሚታሰበው ፡ ከዚህ ፡ ነው ። እስከ ፡ ሺ፰፻፮ ፡ ጸንቶ ፡ ቈየ ። ዘመኑ ፡ መንግሥቱ ፡ ፰፻፺፬ ፡ ዓመት ፡ ነው ።

፲፰ ፤ ኦስትሪያ ፡ እንደነገርኋችሁ ፡ ከጀርመን ፡ መንግሥታት ፡ አንዱ ፡ ነው ። አርቺዱክ ፡ ይባላል ። በሺ ፡ ፪፻፸፫ ፡ ዓ. ም. ሮዶልፍ ፡ የሀፍስቡርግ ፡ አርቺዱክ ፡ ሆነና ፡ የጀርመን ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ተባለ ። ከዚህ ፡ ዘመን ፡ ጀምሮ ፡ አውስትሪያ ፡ በኀይል ፡ እየበረታ ፡ ሄደ ። ኀይሉን ፡ የመሠረተበትና ፡ ያጸናበት ፡ ከዚህ ፡ ቀን ፡ ይጀምራል ፡ እንላለን ። ከዚህ ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፩ሺ ፡ ፱፻ ፡ ድረስ ፡ ያለው ፡ ዘመን ፡ ፮፻፳ ፡ ዓመት ፡ መሆኑ ፡ ነው ።

፲፱ ፤ የፕረዢያ ፡ መንግሥት ፡ በሺ ፡ ፯፻፩ ፡ ተመሠረተ ። ፖላንድ ፤ አርቺዱክ ፡ ከሆነ ፡ አያል ፡ ዓመት ፡ ሆኖታል ። በ፲፻፶፱ ፡ ዓ. ም. ከቦሌስሎስ ፡ በታች ፡ ሆኖ ፡ በንጉሥ ፡ የሚገዛ ፡ ሆኖአል ። በሺ ፡ ፯፻፺፭ ፡ ረሺያ ፤ ፕረዢያ ፤ ኦስትሪያ ፡ ሁነው ፡ ያዙት ። የ፯፻፺፮ ፡ ዓመት ፡ መንግሥት ፡ ሆኖ ፡ ተቈየ ፡ ወዲህ ፡ በኋላ ፡ በመጨረሻው ፡ ከነጻነት ፡ መዝገብ ፡ ሠረዙት ፡ (ፋቁት ።)

፳ ፤ ረሺያ ፡ ቀድሞ ፡ ሳርማቲያ ፡ ይባል ፡ ነበር ። ሲቲያን ፡ የተባሉ ፡ ታርታሮች ፡ ይኖሩበታል ። በዘጠነኛው ፡ መቶ ፡ ዓመት ፡ እስካንዳኒቢያን ፡ የተባሉ ፡ ነገድ ፡ አሸነፉትና ፡ አገሩን ፡ ለጊዜው ፡ ግዛታቸው ፡ አደረጉት ። ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ደም ፡ ተፋሰሱ ። ብዙ ፡ ድካም ፡ ሆነ ። ወዲያው ፡ አገሩ ፡ ለታርታሮች ፡ ተገዛ ። ግዛታቸው ፡ እስከ ፡ ሁለትና ፡ ሦስት ፡ መቶ ፡ ዓመት ፡ ቈየላቸው ።

፳፩ ፤ ጆን ፡ ባሲሎዊትስ ፡ ፩ኛ ፡ የተባለ ፡ በሺ ፡ ፬፻፺ ፡ ከዚህ ፡ ከሚያስቅቅ ፡ ቀንበር ፡ አወጣቸው ። እንደዚህ ፡ ሆኖ ፡ ነጻነታቸው ፡ ጸናላቸው ። ከዚህ ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፩ሺ ፡ ፰፻፹ ፡ ድረስ ፡ ያለው ፡ ዘመን ፡ ፬፻፴ ፡ ዓመት ፡ መሆኑ ፡ ነው ።

፳፪ ፤ የስዌድን ፡ መንግሥት ፡ የጥንት ፡ መንግሥት ፡ ተብሎ ፡ ይታሰባል ። በ፬፻፺፩ ፡ ፈራጆች ፡ የነበሩት ፡ የንጉሥነትን ፡ ማዕርግ ፡ ወሰዱ ። የነርሱም ፡ ዘር ፡ እስከ ፡ ሺ፰፰ ፡ ገዙ ። በዚያ ፡ ዘመን ፡ ስዌድን ፡ ሰፊ ፡ አገር ፡ አልነበረም ። ሕዝቡም ፡

እንደ ፡ አራዊት ፡ ነበሩ ። መንግሥቱም ፡ ገና ፡ ያልተረጋጋ ፡ መንግሥት ፡ ነበር ። በ፱፻፺፩ ፡ አሎፍ የተባለ ፡ ንጉሣቸው ፡ የክርስቲያንን ፡ ሃይማኖት ፡ ተቀበለና ፡ አገ ሩንም ፡ ሥርዓት ፡ ያለው ፡ መንግሥት ፡ አደረገው ። ከዚህ ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፩ሺ፡፰፻፹ ድረስ ፡ የነበረው ፡ ዘመን ፡ ፰፻፹፯ ፡ ዓመት ፡ ነው ።

፳፱ ፤ መጀመርያ ፤ የዳንማርክ ፡ ንጉሥ ፡ እስክዮልድ ፡ ነበር ፡ ይባላል ፤ ጎርም ፡ ሽማግሌው ፡ የተባለ ፡ የተበታተኑትን ፡ አያሎች ፡ የሚሆኑ ፡ ነገደ ፡ ደንማርክን ፡ ባንድነት ፡ ሰብስቦ ፡ አንድ ፡ መንግሥት ፡ አድርጎ ፡ እስኪገለጥ ፡ እርሱንም ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ ወራሾቹን ፡ እስከ ፡ ፱፻፳ ፡ ዓመት ፡ የምናውቀው ፡ ጥቂት ፡ ነው ። ከዚህ ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፲፰፻፹ ፡ ድረስ ፡ ፱፻፷ ፡ ዓመት ፡ ነው ።

፴ ፤ ሆላንድን ፡ ጥንት ፡ ቤልጅጎች ፡ ይዘውት ፡ ነበር ። ቀድሞ ፡ በ፰፻፷፰ ፡ ዓ. ም ካውንት ፡ ቴሪ ፡ የተባለ ፡ መንግሥት ፡ አቆሙ ። ከዚህ ፡ በኋላ ፡ የቡርጉንዲ ፡ ዱክ ፡ ያዘው ። ቀጥሎ ፡ በእስጳንያ ፡ ንጉሥ ፡ እጅ ፡ ወደቀ ። በሺ፡፭፻፹፩፡ዓ. ም. ሕዝቡ ፡ ዐመፁና ፡ ለራሳቸው ፡ ሬፑብሊክ ፡ አቆሙ ።

፴፩ ፤ ሆላንድ ፡ በራሱ ፡ አዳሪ ፡ ሆኖ ፡ ነጻ ፡ ያገኘበትን ፡ ከዚህ ፡ እንጀምራለን ። ቤልጊ ሺ፰፻፲፬ ፡ እስኪሆን ፡ ገና ፡ መንግሥት ፡ ተብሎ ፡ አልተቋቋመም ፡ ነበር ። ቤልጊ ውም ፡ ጥንት ፡ ከሆላንድ ፡ ጋር ፡ የተደረበ ፡ ነበር ። የኔድርላንድ ፡ መንግሥት ፡ ተብሎ ፡ ሕገ ፡ መንግሥት ፡ አቆመና ፡ በሺ፡፰፻፴፡ራሱን ፡ የቻለ ፡ ነጻ ፡ ያለው ፡ መን ግሥት ፡ ሆነ ።

፴፪ ፤ ስዊትዝርላንድ ፡ ለሮማውያን ፡ ከተገዛ ፡ በኋላ ፡ በሺ፡፫፻፲፭ ፡ ፈረንሳይና ፡ ጀር መን ፡ ነጻነት ፡ ያላቸው ፡ ሕዝብ ፡ ሆኑ ። ከዚህ ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ እስከ፡፩ሺ፡፰፻፹ ፡ ድረስ ፡ ያለው ፡ ዘመን ፡ ፭፻፷፭ ፡ዓመት ፡ ነው ።

፴፫ ፤ የመጀመርያው ፡ የናፕል ፡ ገዢ ፡ የንጉሥን ፡ ማዕርግ ፡ የወሰደ ፡ ሮጂር ፡ የተ ባለ ፡ በሺ፡፻፴፡ዓ. ም. ነገሠ ። ሰርዲኒያን ፡ በሺ፡፫፻፫ ዓ. ም. እስጳኞች ፡ ወሰ ዱትና ፡ እስከ ፡ ሺ፯፻፰ ፡ ድረስ ፡ ከእጃቸው ፡ አልወጣም ። በኋላ ፡ እንግሊዞች ፡ ወስደው ፡ ለሳቮይ ፡ ዱክ ፡ ሰጡት ። ይህም ፡ የሳቮይ ፡ ዱክ ፡ በሺ፡፯፻፳፡የንጉሥን ፡ ማዕርግ ፡ ያዘ ። ጄኔዋ ፤ ፒድሞንት ፤ ሳቮይ ፤ ወደ ፡ መንግሥት ፡ ተጨመሩ ። አሁንም ፡ የኢጣሊያ ፡ መንግሥት ፡ ክፍል ፡ ናቸው ።

፴፬ ፤ ቬኒስ ፡ በ፮፻፺፯ ፡ ሬፑብሊክ ፡ ሆነ ። ፖዎሊቺ ፤ አናፌስቶ ፤ ሳቮይ ፡ መጀ መርያ ፡ ዳኞች ፡ ነበሩ ። በሺ ፡ ፯፻፺፯ ፡ ናፖሊዮን ፡ እስኪይዘው ፡ ኀይለኛ ፡ መን ግሥት ሆኖ ፡ በነጻነት ፡ ቈየ ። በኋላም ፡ ወደ ፡ አውስትሪያ ፡ ተጨመረ ። አሁን ግን ፡ የኢጣሊያ ፡ ክፍል ፡ ሆኖአል ።

ጥያቄ ።

፩ ፤ ኬልቶች ፡ እንዴት ፡ ሆኑ ፡ ? ወደ ፡ ኤውሮጳ ፡ እንደምን ፡ አድርገው ፡ ገቡ ፡ ?

፪ ፤ እንደ ፡ እውነት ፡ የሚባለው ፡ እንዴት ፡ ነው ፡ ? እርግጡ እንዴት ፡ ይገ ለጻል ፡ ?

፫ ፤ በኤውሮጳ ፡ ቀድሞ ፡ ሰው ፡ የገባው ፡ በየት ፡ በኩል ፡ ነው ፡ ?

፬ ፤ አቴን ፡ ምን ፡ ጊዜ ፡ ተመሠረተ ፡ ? የቈረቈረውስ ፡ ? የመሠረተውስ ፡ ማነው ፡ ?
የግሪኮች ፡ ታሪክ ፡ ምን ፡ ጊዜ ፡ ይጀመራል ፡ ?

፭ ፤ የግሪክ ፡ ነጻነት ፡ የተወሰነው ፡ ምን ፡ ጊዜ ፡ ነው ፡ ?
ምን ፡ ያህል ፡ ጊዜ ፡ ጸንቶለት ፡ ኖረ ፡ ?

፮ ፡ ስለ ፡ ሮም ፡ ምን ፡ ትላላችሁ ፡ ? መንግሥቱ ፡ ምን ፡ ያህል ፡ ጊዜ ፡ ጸንቶለት ፡ ኖረ ፡ ?

፯ ፤ የግሪክ ፡ መንግሥት ፡ እንዴት ፡ ሆነ ፡ ? ምን ፡ ጊዜ ፡ ተጀመረ ፡ ?

፰ ፤ እንደምን ፡ አድርጎ ፡ ተወስኖ ፡ ነበር ፡ ?

፱ ፤ ቱርክ ፡ እንዴት ፡ ነበር ፡ ? የቱርክ ፡ ግዛት ፡ ስፋት ፡ እስከየት ፡ ይደርሳል ፡ ?

፲ ፤ የኦቶማንን ፡ መንግሥት ፡ የመሠረተ ፡ ማነው ፡ ? የኦቶማን ፡ መንግሥት ፡ ምን ፡ ያህል ፡ ጊዜ ፡ ኖረ ፡ ?
ቊስጥንጥንያ ፡ እንደምን ፡ ሆነ ፡ ?

፲፩ ፤ ቼልዱሪክ ፡ እንዴት ፡ ሆነ ፡ ? ክሎቪስስ ፡ ? የፈረንሳይ ፡ ሞናርኪ ፡ በንጉሥ ፡ ብቻ ፡ አገዛዝ ፡ ስንት ፡ ያህል ፡ ኖረ ፡ ?

፲፪ ፤ ኤግበርት ፡ እንዴት ፡ ያለ ፡ ነው ፡ ? የእንግሊዝ ፡ ሞናርኪ ፡ በንጉሥ ፡ ብቻ ፡ አገዛዝ ፡ ምን ፡ ያህል ፡ ቈየ ፡ ?

፲፫ ፤ (ሙርስ) ፡ ሞርኮች ፡ እንደምን ፡ ሆኑ ፡ ? ፒላጂዎና ፡ ወራሹ ፡ ምን ፡ አደረገ ፡ ?

፲፬ ፤ ፌርዲናንድ ፡ እንዴት ፡ ሆነ ፡ ? ካስቲልና ፡ አራጎን ፡ በምን ፡ ተባበሩ ፡ ?
የእስጳንያ ፡ መንግሥት ፡ ሥርዓት ፡ የጀመርው ፡ ምን ፡ ጊዜ ፡ ነው ፡ ? ምን ፡ ያህል ፡ ቈየ ፡ ?

፲፭ ፤ የፖርቱጋል ፡ መንግሥት ፡ እንደምን ፡ ሆነ ፡ ?

፲፮ ፤ ሻርለማኝ ፡ እንዴት ፡ አደረገ ፡ ? ኮንራድስ ፡ ?
የጀርመን ፡ መንግሥት ፡ ምን ፡ ያህል ፡ ጊዜ ፡ ኖረ ፡ ?

፲፯ ፤ የኦስትሪያ ፡ አርቺዱክ ፡ እንደምን ፡ ሆነ ፡ ? ምን ፡ ያህል ፡ ጊዜ ፡ ኖረ ፡ ?

፲፰ ፤ ፕሩሲያ ፡ ምን ፡ ያህል ፡ ጊዜ ፡ ቈየ ፡ ?

፲፱ ፤ ረሺያ ፡

፳ ፤ እንደምን ፡ ነጻነት ፡ አገኘ ፡ ? ምን ፡ ያህል ፡ ጊዜ ፡ ኖረ ፡ ?

፳፩ ፤ የስዊድን ፡ መንግሥት ፡ ስንት ፡ ያህል ፡ ጊዜ ፡ ቈይቶአል ፡ ?

፳፪ ፤ ደንማርክ ፡ ምን ፡ ያህል ፡ ጊዜ ፡ ኖረ ፡ ?

፳፫-፳፬ ፤ ሆላንድ ፡ መንግሥት ፡ የሆነው ፡ ምን ፡ ጊዜ ፡ ነው ፡ ?

፳፭ ፤ ስዊትዝርላንድ ፡ ምን ፡ ያህል ፡ ጊዜ ፡ ኖረ ፡ ?

፳፮ ፤ ናፕልስ ፡ ? ሳርዲያን ፡ ? ጄኒዋ ፡ ? ፒዬድሞንት ፡ ? ሳቮይ ፡ ?

፳፯ ፤ ቬኒስ ፡ የማን ፡ ገንዘብ ፡ ሆነ ፡ ?

ምዕራፍ፡ ፪፻፲፡ እንደ፡ ገና፡ ምርምር።

የአገሮች፡ ጥንታዊ፡ ስም።

፩፡ በኤውሮጳ፤ በእስያ፤ በአፍሪካም፤ አያሎች፡ አገሮች፡ ጥንት፡ ይጠሩበት፡ የነበረ፡ ስማቸው፡ ቀርቶ፡ አሁን፡ በሌላ፡ ስም፡ ይጠራሉ። ስለዚህ፡ በነዚህ፡ በሦስቱ፡ ዓለማት፡ የሚገኙትን፡ መንግሥታት፡ የጥንቱንና፡ የዛሬውን፡ ስማቸውን፡ እየለየሁ፡ ሕዝባቸውም፡ ከማን፡ ነገድ፡ የወጡ፡ መሆናቸውን፡ እንደሚቻል፡ አድርጌ፡ እገልጽላችኋለሁ።

እስያ።

የዛሬው፡ ስማቸው።	የጥንት፡ ስማቸው።	የጥንቱ፡ ባላገሮች።	የዛሬው፡ ነገዶች፡ የማን፡ ዘሮች፡ እንደሆኑ።
ናቶሊያ፡	እስያሚኖር፡	ነገደ፡ ያፌት፡	የጥንቱ፡ ባላገሮች፡
ፐለስታይን፡	ከነአን፡	ነገደ፡ ሴም፡	ግሪኮች፤ አይሁድ፤ ቱርኮች፡
» » »	» »	» »	ሌሎችም፡
» » »	» »	» »	የጥንቱ፡ ባላገሮች፡ አይሁዶች፡ ቱርኮች፡
(ሴሪያ)፡ ሶርያ፡	(ሴሪያ)፡ ሶርያ፡		ጥንት፡ ከሌሎች፡ ጋር፡ የነበሩ።
አርሚኒያ፡	አርማኒያ፡		
ዲያርቤኪር፡	ሚሶጶታሚያ፡		
ጉርዲስታን፡	(አሲሪያ፡) አሶር፡		
ባግዳድ፡	ባቢሎናውያን፡ ከለዳውያን፡		
አዲርቤቲዛን፡	ሚዶን፡		
ኢራክ፡ አጀሚ፡	ፓርቲያ፡		
ኮራዛን፡	ሄርካኒያ፡		
ፔርሲያ፡	ፔርስያ። (ፋርስ፡)		ነገደ፡ ኤላም።
አስትራካን፡	አሲያቲክ፤ ሳርማቲያ፡		ነገደ፡ ሴም።
ካቡሊስታን፡	ባክትሪያ፡		
ሲቢሪያ፤ ታርታሪ፡	ሲቲያ።		

አፍሪካ።

የዛሬው፡ ስም።	የጥንቱ፡ ስም።	የጥንት፡ ነገድ።	የዛሬው፡ ነገድ።
ኢጂብት፡ (ግብፅ፡)	ኢጂብት፡	ነገደ፡ ካም።	ከጥንት፡ ዘራቸው፡ ከቱርክና፡ ከሌሎችም፡ የተቀላቀሉ፡ ናቸው።
ትሪፖሊ፤	የቱኒስ፡ክፍል፡ አፍሪካ፡	ግሪኮች፡ካርታጐች፡	ከጥንት፡ ዘራቸው፡ ዐረቦችና ቱርኮች፡ ናቸው።
ሞርኮ፡ ቤሌዱልጂሪዳ፡ ኑቢያና፤ አቢሲኒያ።	ሞሪታኒያ፤ ጂቱሊያ፤ ኢትዮጵያ።	ሞሪ፡ወይም፡ሙሮች ጁቲሊ።	የጥንት፡ ባላገሮች።

ኤውሮጳ።

የዛሬው፡ ስም።	የጥንቱ፡ ስም።	የጥንት፡ ነገድ።	የዛሬው፡ ነገድ።
ኖርዌ፡ ስዌድን፤ ደንማርክ፤	እስካንዲናቪያ፤	ነገደ፡ጐት፡እስካንዲ፡ ናቪያን፡ ይባላሉ።	
ጁትላንድ፤	ሲምቢሪያ፤	ሲምሪ።	
ረሺያ፤	ሳርማቲያ፤	ታርታሮች፤	ታርታሮች፡ እስካንዲናቪያን፡ ሌሎችም፡ ነገዶች።
ታላቅ፡ ብሪቴን፤	ብሪታንያ፤	ኬልቶች፡ጌልስ፤	ሳክሶን፡ ዲንስ፡ ብሪትንስ።
እስኮትላድ፤	ካሌዶኒያ፤	ኃይላንድስ፡ኬልትስ፡ ሎላንድ፡ፒክትስ፡	ኖርማን፡ፍሬንች፡
አየርላድ፤	ሄቤርኒያ፤	ኬልቶች፡ ወይም፡ ጎሎች፡	የቀድሞ፡ ወገኖች፡ ናቸው።
ሆላንድና፡ ቤልጊውም፡	ቤልጂካ፤	ቤልጂ።	
ፈረንሳይ፤	ጎሎች፤	ኬልት፡ ጎል፤	ኬልትስ፡ ፍራንክስ፡ ኖርማን።
ጀርመን፤	ጀርማኒያ፤	ቱውቶኒክ፡ አልማኚ፡ ሌላም፡ ነገድ።	የጥንት፡ነገድ፡ናቸው
ስዊትዝርላንድ፤ ቲሮል፤ ሮማኒያ፤	ሄልዌትያ፤ ሬቲያ። ትሬስ።	ሄልቬቲ።	

እስጴን ፤	ሂስጳኒያ ፤	ካርታጎች ፤ ግሪኮች ፤	ዘራቸው ፡ ጎቶች ፤ ዋን ፡ ዳልዎች ፤ ሌሎ ችም ፡ ናቸው ።
ፖርቱጋል ፤	ሉሲታኒያ ፡		
ሳቮይ ፤ ፔድሞት ፤	ሲሳልፒን ፤ ጎል ፤	ኬልት ፤	ነገደ ፡ ጎት ።
መቄዶንያ ፤	መቄዶንያ ፤		
ግሪክ ፡	ግሪክ ፤	ፈኒቂያን ፡ ኢጂብቲ ያን ፡	የጥንት ፡ ወገኖች ።

ምዕራፍ ፡ ፪፻፲፩ ፡ ዋና ፡ የሚታይ ።

የመንግሥት ፡ መሠረትና ፡ ፀዕውቀት ፡ ከፍ ፡ እያለ ፡ መሄድ ።

፩ ፡ አሁን ፡ አንባቢዬ ፡ በዚህ ፡ ጊዜ ፡ የደከመ ፡ ይመስላል ። ዳሩ ፡ ግን ፡ ስለ ፡ እያሎች ፡ ዋና ፡ ዋና ፡ ነገሮች ፡ ባጭሩ ፡ እስክናገር ፡ ድረስ ፡ ጥቂት ፡ እንዲታገሠኝ ፡ እለምናለሁ ። መጀመርያ ፡ ስለ ፡ መንግሥት ፡ አገዛዝ ፡ እናገራለሁ ።

፪ ፡ ልብ ፡ ታደረጉ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ አሁን ፡ በዚህ ፡ ጊዜ ፡ አንድ ፡ አንዱ ፡ ነገድ ፡ ወይም ፡ ሕዝብ ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ መንገድ ፡ ይገዛል ። ሌላውም ፡ በሌላ ፡ መንገድ ፡ ይገዛል ። ባሜሪካ ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ሕዝቡ ፡ በመረጡአቸው ፡ ገዥችና ፡ ሕዝቡ ፡ ራሳቸው ፡ በወጡት ፡ ሕገ ፡ መንግሥት ፡ ይገዛሉ ። ስለዚህ ፡ ሕዝቡ ፡ ሬፑብሊክ ፡ ይባላሉ ።

፫ ፡ አንዳንዱ ፡ ሕዝብ ፡ እንደ ፡ ፈቃዳቸው ፡ በሚገዙዋቸው ፡ በነገሥታት ፡ ወይም ፡ በቄሣሮች ፡ ይገዛሉ ። እነዚህም ፡ ባለሙሉ ፡ ሥልጣን ፡ ሁነው ፡ በራሳቸው ፡ ሥልጣን ፡ እንደ ፡ ፈቃዳቸው ፡ የሚገዙ ፡ ናቸው ። ሌሎቹ ፡ ሕዝብ ፡ ደግሞ ፡ ሥልጣናቸው ፡ በሕዝብ ፡ በተወሰነ ፡ ነገሥታትና ፡ ቄሣሮች ፡ ይገዛሉ ።

፬ ፡ ዓለም ፡ ሁልጊዜ ፡ እንዲህ ፡ እንደ ፡ አሁኑ ፡ ሁኔታ ፡ እየሆነ ፡ የተገዛ ፡ አይምሰላችሁ ። የመጀመርያው ፡ አገዛዝ ፡ የተነሣው ፡ አባት ፡ በቤተ ፡ ሰቡ ፡ ላይ ፡ እንዴት ፡ እንደሚገዛ ፡ በመመልከት ፡ ነው ። የመጀመርያ ፡ አገዛዝ ፡ ዐይነት ፡ አባት ፡ በልጆቹ ፡ ላይ ፡ ይገዛል ። እንዲታዘዙት ፡ ይፈልጋል ። ቀጥለውም ፡ የልጅ ፡ ልጆቹ ፡ ሁሉ ፡ የወላጆቻቸውን ፡ ምሳሌ ፡ ይከተላሉ ። በዚሁ ፡ ምሳሌ ፡ መላው ፡ ቤተ ሰብ ፡ ለወላጆቻቸው ፡ ይታዘዛሉ ።

፭ ፡ ይህም ፡ ዐይነት ፡ አገዛዝ ፡ ያባቶች ፡ አገዛዝ ፡ ይባላል ። ይህም ፡ ዐይነት ፡ አገዛዝ ፡ ከጥፋት ፡ ውሃ ፡ በፊት ፡ ይኖር ፡ የነበረው ፡ አገዛዝ ፡ ነው ።
ከዚያም ፡ ወዲህ ፡ ይህ ፡ ዐይነት ፡ በእስያ ፡ በብዙ ፡ ስፍራ ፡ አሸንፎ ፡ ኖረ ። ከዚያ ፡ ወዲህ ፡ የሰው ፡ ነገድ ፡ በብዙ ፡ ተከፋፍሎ ፡ ነበር ። እነዚህም ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ እየተዋጉ ፡ ተጠቃለሉ ። በሚከተለው ፡ ትግል ፡ ጥቂት ፡ ሰዎች ፤ ከፍተኛነትንና ፡ ኀይልን ፤ ብርታትንና ፡ ብልሀትንም ፡ አሳዩ ። እነዚህም ፡ መሪዎች ፡ ሆኑ ። ታላቅም ፡ ሥልጣን ፡ አገኙ ።

፮ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ሥልጣን ፡ ማግኘት ፡ ይወዳል ። እነዚህም ፡ በሕዝብ ፡ ላይ ፡ መግዛትን ፡ አገኙ ። ይህ ፡ ሁሉ ፡ ሁለተኛውን ፡ አገዛዝ ፡ አስገኘ ፤ መሪውም ፡ አለቃ ፡ ሆነ ፤ መቼውንም ፡ ጦረኛው ፡ ነገድ ፡ ከአውሬነቱ ፡ ይነሣና ፡ ጨካኝ ፡ መንግሥት ፡ ይሆናል ።

፯ ፡ ሕዝብ ፡ ከፍ ፡ ብሎ ፡ እየአበረ ፡ መንደሮችና ፡ ከተሞችን ፡ በሠራ ፡ ጊዜ ፡ የወታደር ፡ መሪ ፡ የሆነው ፡ ለሕዝቡ ፡ የማይስማማ ፡ ደስታ ፡ የማያመጣላቸው ፡ ይሆናል ። ስለዚህ ፡ ሕዝቡ ፡ ከታላቅ ፡ ማዕርግ ፡ ጋር ፡ ድምፃቸው ፡ የሚሰማ ፡

ገዦች ፣ ይመኛሉ ። ለነዚህም ፣ በሠራዊት ፣ ታጅቦ ፣ ታላቅ ፣ መታየትና ፣ ሥር
ዓተ ፣ ንግሥም ፣ አስፈላጋቸው ። በራሳቸው ፣ ዘውድ ፣ ይደፋሉ ። ቤተ ፣ መንግ
ሥቶች ፣ አሠርተው ፣ በዚያ ፣ ይኖራሉ ።

፰ ፤ ለንጉሥ ፣ የሚገባውን ፣ ከበሬታ ፣ ለማግኘት ፣ የከበረ ፣ ልብስ ፣ በለበሱ ፣ ሰዎች
ይታጀባሉ ። የንጉሥነት ፣ አካሄድና ፣ ልዕልና ፣ ለማሳየት ፣ ከሕዝብ ፣ በላይ ፣ የሚ
ሆን ፣ ከፍ ፣ ያለ ፣ ደረጃ ፣ ያሳያሉ ። ይህም ፣ ሦስተኛው ፣ ዐይነት ፣ የመንግ
ሥት ፣ አገዛዝ ፣ ነው ። የንጉሥ ፣ አገዛዝ ፣ ይባላል ።

፱ ፤ ነገሥታትና ፣ ገዦች ፣ ሕዝቡን ፣ እንደባርያ ፣ በማድረጋቸው ፣ ራሳቸውን ፣
ወዳጆች ፣ መሆናቸው ፣ ስለ ፣ ታወቀ ፣ ባንዳንድ ፣ አገር ፣ ሕዝቡ ፣ ገዦቻችውን ፣
ይመርጣሉ ። ለራሳቸውም ፣ ሕግ ፣ ያወጣሉ ። ይህም ፣ አራተኛው ፣ ዐይነት ፣ የመንግ
ሥት ፣ አገዛዝ ፣ ነው ። ይህም ፣ ሬፑብሊክ ፣ ይባላል ።

፲ ፤ የመጀመርያው ፣ ዐይነት ፣ አገዛዝ ፣ ያባቶች ፣ አገዛዝ ፣ መባሉን ፣ ልብ ፣ አድርጉ ።
ይህንንም ፣ ሕዝቡ ፣ ጥንት ፣ ዘመን ፣ ያደርጉት ፣ የነበረው ፣ ነው ። ይህም ፣ በተደረገ ፣
ጊዜ ፣ ከሕዝቡ ፣ የሚበዙት ፣ ሥራቸው ፣ እርሻና ፣ ከብት ፣ ማርባት ፣ ነበር ። ሁለተኛው
ዐይነት ፣ አገዛዝ ፣ በላይ ፣ የሚሆን ፣ አንድ ፣ አለቃ ፣ ይመርጣሉ ። ይህም ፣ ዐይነት ፣ አገዛዝ ፣
ጦረኞች ፣ የሆኑ ፣ ነገድና ፣ ገና ፣ ወደ ፣ ሥልጣኔ ፣ ያልደረሱ ፣ ሰዎች ፣ የሚያደርጉት ፣ ነው ።

፲፩ ፤ ሦስተኛው ፣ ዐይነት ፣ አገዛዝ ፣ ሕዝብ ፣ ከፍ ፣ ወደ ፣ አለው ፣ ሥልጣኔ ፣ ከደረሱ ፣
በላይ ፣ የሚያደርጉት ፣ ነው ። ይህም ፣ የጥንት ፣ የአሦራውያንና ፣ የፋርሶች ፣ አገዛዝ ፣
ነበር ። ከዚያን ፣ ዘመን ፣ ጀምሮ ፣ ይህ ፣ ዐይነት ፣ አገዛዝ ፣ ከሌላው ፣ ዐይነት ፣ ይልቅ ፣
በሰው ፣ ወገን ፣ ሁሉ ፣ እጅግ ፣ ኀይለኛ ፣ ሆኖ ፣ ኖረ ። እሁን ፣ ያለው ፣ ሕዝብ ፣ ከሥሩ ፣
ዘጠኝ ፣ እጅ ፣ ለንጉሥ ፣ መንግሥት ፣ ይገዛል ።

፲፪ ፤ የሬፑብሊክን ፣ አገዛዝ ፣ አይሁድ ፣ ከግብፅ ፣ እንደ ፣ ተመለሱ ፣ ተቀብለውታል ፣ ነገር ፣
ግን ፣ የሬፑብሊክ ፣ አገዛዝ ፣ እስከ ፣ ግሪኮች ፣ ዘመን ፣ አልቈየም ። አያሌዎች ፣ የግሪክ ፣ መን
ግሥታት ፣ በልዩ ፣ ልዩ ፣ ዘመን ፣ እነርሱው ፣ ራሳቸውን ፣ የሬፑብሊክን ፣ አገዛዝ ፣
አቆሙ ። ዳሩ ፣ ግን ፣ ይህም ፣ ቢሆን ፣ ለጥቂት ፣ ጊዜ ፣ ብቻ ፣ ሆነና ፣ ራሳቸውን ፣
እንደ ፣ ነገሥታት ፣ ያደረጉ ፣ ሰዎች ፣ ገለበጡት ።

፲፫ ፤ ሮም ፣ አንድ ፣ ጊዜ ፣ ሬፑብሊክ ፣ ሆኖ ፣ ነበር ። ወዲያው ፣ በንጉሥ ፣ ሥል
ጣን ፣ ብቻ ፣ የሚገዛ ፣ ሆነ ። ሌሎቹ ፣ አገሮች ፣ ግን ፣ ሬፑብሊክ ፣ ተባሉ ፣ ለባላ
ገሮቹ ፣ ሁሉ ፣ ነጻነት ፣ ያለው ፣ ታሁን ፣ ቀደም ፣ ዋና ፣ ሆኖ ፣ የታየው ፣ የዩናይ
ትድ ፣ እስቴትስ ፣ አሜሪካ ፣ አገዛዝ ፣ ነው ። ግን ፣ በዚሁ ፣ አገር ፣ ብዙ ፣ ሚሊዮን ፣
ጥቍሮች ፣ ደስ ፣ ሳይላቸው ፣ በባርነት ፣ ይኖራሉ ።

ጥ ያ ቄ ።

፩ ፤ አሜሪካ ፣ እንደምን ፣ አድርጎ ፣ ይገዛል ፣ ? አገዛዙ ፣ ምን ፣ ይባላል ፣ ?

፫ ፤ በገዛ ፣ ራሳቸው ፣ የሚገዙ ፣ ነገሥታት ፣ ማለት ፣ እንዴት ፣ ነው ፣ ? የተ
ወሰኑ ፣ አገዛዞች ፣ የሚባሉት ፣ እንዴት ፣ ናቸው ፣ ?

፬ ፤ ከጥንት ፡ ያገዛዝ ፡ መንገድ ፡ ከምን ፡ ተገኘ ፡?

፭ ፤ የፓትርያርክ ፡ አገዛዝ ፡ የሚሉት ፡ እንዴት ፡ ያለ ፡ ነው ፡? ጠረኞች ፡ የተባሉ ፡ ነገድ ፡ እነዜት ፡ ናቸው ፡?

፮ ፤ ሁለተኛው ፡ ዐይነት ፡ አገዛዝ ፡ ወይም ፡ መንግሥት ፡ የተባለው ፡ እንዴት ፡ ነው ፡?

፯ ፤ የሕዝብ ፡ አገዛዝ ፡ እየተሻሻለ ፡ ስለሄደ ፡ የሕዝቡ ፡ አሳብ ፡ እንዴት ፡ ነው ፡?

፰ ፤ የንጉሥ ፡ አገዛዝ ፡ ሁኔታው ፡ እንዴት ፡ ነው ፡?

፱ ፤ የሬፑብሊክ ፡ አገዛዝ ፡ ዐይነት ፡ እንዴት ፡ ነው ፡?

፲ ፤ የመጀርያው ፡ ዐይነት ፡ እንዴት ፡ ነው ፡? ሁለተኛውስ ፡ እንዴት ፡ ነው ፡?

፲፩ ፤ ሦስተኛውስ ፡ ዐይነት ፡ እንዴት ፡ ነው ፡?

፲፪ ፤ የሬፑብሊክ ፡ ወገን ፡ አገዛዝ ፡ እንዴት ፡ ነው ? የግሪኮች ፡ እንዴት ፡ ነው ፡? የሮማውያንስ ፡ ? የዩናይትድ ፡ እስቴት ስ ፡ ?

ምዕራፍ ፡ ፪፻፲፪ ።

የቤት ፡ ሥራ ፡ ዕውቀት ፤ ግበርና ፤ የአትክልት ፤ ሥራ ።

፩ ፤ መጀመርያ ፡ የሰው ፡ ማደርያ ፡ የነበረው ፡ ተፈጥሮ ፡ እንደ ፡ አመለከተው ፡ ለችግራቸው ፡ በቂ ፡ የነበረው ፡ ዋሻ ፡ ቤት ፤ ድንኳን ፡ ነበር ። ሥልጣኔ ፡ እየገፋ ፡ እየቀደመ ፡ ሲመጣ ፡ ጊዜ ፡ ጠንካራ ፡ ቤቶች ፡ መሥራትና ፡ ችጋርና ፡ ድካም ፡ የሌለው ፡ አናኑዋር ፡ መኖር ፡ ተጀመረ ። ድንጋይ ፡ ወይም ፡ ጡብ ፡ ለሥራቸው ፡ የተስማማቸው ፡ ሆነላቸው ። መጀመርያ ፡ ያለስሚንቶ ፡ በኋላ ፡ እንዴት ፡ አድርገው ፡ ለመሥራት ፡ ከተማሩ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ለጣያቶቻቸው ፡ ቤተ ፡ ጣዖት ፡ ሠሩ ። ሲሠሩትም ፡ ከመኖሪያቸው ፡ የተሻለ ፡ አድርገው ፡ ሠሩት ።

፪ ፤ ጥንት ፡ መጀመርያ ፡ የተገኘው ፡ ብልሀት ፡ የቤት ፡ አሠራር ፡ ብልሀት ፡ ነው ። ሥራውም ፡ ለኋለኞቹ ፡ ትውልድ ፡ እየተወራረሰ ፡ የጥንቱን ፡ ሥራ ፡ እያስመሰሉ ፡ ይሠሩት ፡ ጀመር ። መሣሪያም ፡ ቢጕድል ፡ ስፍራና ፡ አየርም ፡ ባይመች ፡ ያንኑ ፡ እያስመሰሉ መሥራታቸው ፡ አልቀረም ።

፫ ፤ መጀመርያ ፡ ግበያች ፡ የቤት ፡ አሠራርን ፡ ብልሀት ፡ ያገኙት ፡ ከዋሻ ፡ ነው ። (ማለት ፡ ዋሻን ፡ ተመልክተው ።) ቺኖች ፡ ድንኳንን ፡ ተመልክተው ፡ ነው ። ግሪኮ ፡ ከመርከብ ፡ ክፍል ፤ ጎቶች ፡ ከዛፍ ፡ ጥላ ፡ ነው ። ቤት ፡ መሥራት ፡ እያደር ፡ ዋና ፡ ብልሀት ፡ ሆነና ፡ ቤተ ፡ መንግሥትንና ፡ ቤተ ፡ መቅደሶችን ፡ መሥራት ፡ ባጣም ፡ የማያደክም ፡ ነገር ፡ ሆነ ። የዐምድ ፡ አቋቋም ፡ መደርደር ፤ የቅስት ፡ ሥራ ፡ ያደባባይ ፡ ሁኔታ ፡ ይህ ፡ ሁሉ ፡ ተገለጠ ። ግንዱ ፡ እየታነጠ ፡ ምሰሶ ፡ ይሆን ፡ ጀመር ። ከተፈጥሮው ፡ ዋሻ ፡ የነበረውን ፡ ያማረ ፡ መቅደስ ፡ አድርገው ፡ ይሠሩት ፡ ጀመር ።

፬ ፤ መጀመርያ ፡ ቤት ፡ ስለ ፡ መሥራት ፡ ያሰቡ ፡ የቤሉስን ፡ መቅደስ ፡ የሠሩና ፡ ያትክልትን ፡ ሥራ ፡ የተጠበቡ ፡ ባቢሎናውያን ፡ ናቸው ። አሦራውያንም ፡ የሚታየውን ፡ ሕንፃ ፡ በነነዌ ፡ በብዙ ሠርተዋል ። ፊኒቅያዎችም ፡ ከተሞቻቸውን ፡ እጅግ ፡ አስጊጠዋቸዋል ። የእስራኤላውያንም ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ ሥራው ፡ እጅግ ፡ አድርጎ ፡ የሚያስደንቅ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ይታሰባል ። ስለ ፡ ፋርሶችና ፡ ስለ ፡ ግብፃውያን ፡ ሕንፃዎች ፡ የሆኑ ፡ እንደ ፡ ሆን የጥንት ፡ ፍራሾች ፡ ቅሬታ ፡ እስካሁን ፡ አሉን ፤ እጅግ ፡ ከፍታ ፡ ያላቸው ፡ ናቸው ።

፭ ፤ የግሪኮች ፡ ሥራ ፡ መጀመርያ ፡ ታይቷል ። እጅግ ፡ ቀላል ፡ ነው ። የቤቱን ፡ ሕንፃ ፡ መልክ ፡ ዶሪክ ፡ አሠራር ፡ ይሉታል ። በኋላ ፡ በዚሁ ፡ በዶሪክ ፡ አሠራር ፡ ላይ ፡ የአዮኒክና ፡ ፡ ቆሮንቶስ ፡ ሰዎች ፡ ሥራ ፡ ዐይነት ፡ እየተጨመረ ፡ ይሠራ ፡ ጀመር ። ከዖሎፖኒሲያን ፡ ጦርነት ፡ በኋላ ፡ ይህ ፡ ቀላሉ ፡ ሥራ ፡ እየቀረ ፡ ሌላ ፡ የጌጥ ፡ ዐይነት ፡ እየተጨመረ ፡ ይሠራ ፡ ጀመር ። በ፫፻፴፫ ፡ ተክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ እስክንድር ከሞተ ፡ በኋላ ፡ የብልሀት ፡ ሥራ ፡ እያነሰ ፡ ሄደና ፡ በግሪክ ፡ አገር ፡ ብቻ ፡ ጥቂት ፡ ይሠራ ፡ ነበር ።

፮ ፤ ሮማውያንም ፡ ይሠሩ ፡ ነበር ። ዳሩ ፡ ግን ፡ እስከ ፡ አውግስጦስ ፡ ዘመን ፡ ድረስ ፡ እንደ ፡ ግሪኮች ፡ አድርገው ፡ ለመሥራት ፡ አልቻሉም ። አውግስጦስ ፡ የግሪኮችን ፡ አናጢዎች ፡ በሮም ፡ ያማረ ፡ ሕንፃ ፡ እንዲሠሩ ፡ ያበራታቸው ፡ የነበረ ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ ዋና ፡ ከተማው ፡ በቍስጥንጥንያ ፡ ተሆነ ፡ ወዲህ ፡ የቤት ፡ ሥራ ፡ ብልሀት ፡ ተሮም ፡ አቋረጠ ። በዚህ ፡ ዘመን ፡ የሮማውያን ፡ ወይም ፡ የቤተ ፡ ጣዖትና ፡ የጥንት ፡ የታላላቅ ፡ ቤቶች ፡ ዐምድ ፡ ተሰበሰቡ ።

፯ ፤ እነዚህን ፡ እጅግ ፡ በብልሀት ፡ የተሠሩትን ፡ ያማሩ ፡ ሕንፃዎች ፡ ጎቶችና ፡ ባንዳሎች ፡ ፈጽመው ፡ አጥፍተዋቸው ፡ ነበሩ ። ነገር ፡ ግን ፡ ቴዎዶሪክ ፡ የተባለ ፡ አንድ ፡ የዕውቀት ፡ ወዳጅ ፡ የነበረ ፡ ሰው ፡ ሊጠግናቸው ፡ ፈለገ ፡ (ፈተነ ፡)እንዲያውም ፡ አያሎች ፡ አዲስ ፡ ቤቶችን ፡ ሠራ ። የዛሬው ፡ የቤት ፡ ሥራ ፡ ዐይነት ፡ በዚያን ፡ ጊዜ ፡ ይሠራ ፡ ከነበረው ፡ ይመሳሰላል ። የሕንፃውንም ፡ መልክ ፡ የጎቶች ፡ ሥራ ፡ ይሉታል ።

፰ ፤ የቤት ፡ አሠራርን ፡ ብልሀት ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ አገር ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ብልሀት ፡ አግኝ ተውለታል ። በልዩ ፡ ልዩ ፡ ዘመን ፡ ሲነሣና ፡ ሲወድቅ ፡ ቈይቶአል ። ባሜሪካ ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የግሪኮችን ፡ የቤት ፡ አሠራር ፡ ዐቅድ ፡ ተከትለዋል ። ይኸም ፡ ጎቶች ፡ የሚሠሩት ፡ ትንንሽ ፡ ቤት ፡ የተሻለ ፡ ሆኖ ፡ አግኝተውታል ። ውበቱን ፡ ለመግለጥ ፡ ተብሎ ፡ እንደሚታይ ፡ አድርጎ ፡ መሥራት ፡ አያስፈልግም ።

፱ ፤ ስለ ፡ ግብርና ፡ ሥራ ፡ የመጀመርያው ፡ (ማስታወቂያ ፡) ማመልከቻ ፡ በሙሴ ፡ መጻሕፍት ፡ ይገኛል ፤ ቃየል ፡ ምድር ፡ አራሽ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ከነዚህ ፡ መጻሕፍት ፡ እንማራለን ። ኖኅም ፡ የተክል ፡ ሥራ ፡ ያውቅ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፤ ወይም ፡ ይተክል ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ እርግጥ ፡ ነው ።

፲ ፤ ቺኖች ፤ ጃፓኖች ፤ ከለዳውያን ፤ ግብፃውያን ፤ ፈኒቂያውያን ፤ ጥንት ፡ ዘመን ፡ ዋና ፡ ሥራቸው ፡ ወይን ፡ መትከል ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ የታወቀ ፡ ነው ። ከርታጎችም ፡ የዚህን ፡ ሥራ ፡ እያራቀቁ ፡ በብልሀት ፡ ከፍ ፡ ወደ ፡ አለ ፡ ደረጃና ፡ ወደ ፡ ፍጻሜ ፡ አደረሱት ። የግሪክ ፡ የእርሻ ፡ መሣሪያዎች ፡ እጅግ ፤ ቀላሎች ፡ ሳሉ ፡ ጥቂቶች ፡ ናቸው ። ሮማውያን ፡ ብዙውን ፡ የእርሻ ፡ መሣሪያ ፡ ለጥቅማቸው ፡ ያደርጉታል ። በተለየም ፡ ማረሻውን ፡ ይወዱታል ።

፲፩ ፤ ለወጥ ፡ ቤት ፡ የሚሆን ፡ ቅጠላ ፡ ቅጠል ፡ ዘወትር ፡ እንዲገኝ ፡ የአታክልት ፡ ሥራ ፡ ከጥንት ፡ ጀምሮ ፡ እንደ ፡ ተጠበቀ ፡ ይኖራል ። ይህም ፡ ሕዝብ ፡ ወደ ፡ ሥልጣኔ ፡ ደረጃ ፡ በደረሰበት ፡ ሁሉ ፡ ይደረጋል ። ደግሞ ፡ በሠለጠኑት ፡ ሕዝብ ፡ እንደ ፡ ጌጥ ፡ እየተደረጉ ፡ በየመተላለፊያውና ፡ በየግንቡ ፡ ላይ ፡ የተተከሉ ፡ አታክልቶችና ፡ አበባዎች ፡ በሚያስፈልገው ፡ ስፍራ ፡ የሚደረጉት ፡ ሁሉ ፡ ለሰው ፡ የደስታ ፡ ስሜት ፡ እንዲሰጡ ፡ ተብሎ ፡ ነው ።

፲፪ ፤ የሲሚራሚስ ፡ የተንጠለጠለው ፡ አታክልትና ፡ መሬቱ ፡ በምሰሶ ፡ ከፍ ፡ ብሎ ፡ ተሠርቶ ፡ ተይዞ ፡ ውሃ ፡ በብልሀት ፡ አድርገው ፡ የሚያጠጡት ፡ እጅግ ፤ የሚያስደንቅ ፡ ነበር ።

፲፫ ፤ ግሪኮች ፡ በብልሀት ፡ ስለሚደረገው ፡ አታክልት ፡ እጅግ ፡ አድርጎ ፡ የሚያስደንቅ ፡ የላቸውም ። ስለ ፡ ሮማያውን ፡ የአታክልት ፡ ሥራ ፡ ልብ ፡ ታደርጉት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የፕሊንን ፡ መንደር ፡ ወይም ፡ መቀመጫ ፡ አሳስቤያችሁ ፡ ነበር ፡ እጅግ ፡ ደስ ፡ አያሰኝም ፡ እንጂ ፡ ሥራው ፡ በብልሀት ፡ የተሠራ ፡ ነው ።

፲፬ ፤ የደቡብን ፡ ኤውሮጳ ፤ አራዊት ፡ ሕዝብ ፡ ከተናኙበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ ቻርለማኝ ፡ አገሩን ፡ እስኪያድሰው ፡ ድረስ ፡ በብልሀት ፡ እየተጌጠ ፡ የሚሠራው ፡ የአታክልት ሥራ ፡ ጥበብ ፡ መሠራቱ ፡ ቀርቶ ፡ ነበር ።

፲፭ ፤ በሉዊስ ፡ ፲፬ኛ ፡ ጊዜ ፡ በፈረንሳይ ፡ አዲስ ፡ መልክ ፡ ገባ ። እንደዚሁ ፡ እንደ ፡ አዲሱ ፡ ሁኔታ ፡ የመተላለፊያውን ፡ መንገድ ፡ በብልሀት ፡ እየደለደሉ ፡ በቀጥታ ፡ ይሠሩታል ።

፲፮ ፤ ዳር ፡ ዳሩን ፡ ዛፍ ፡ ይተክሉበታል ። ከዚሁ ፡ አያሎቹን ፡ እየቈረጡ ፡ ፒራሚድ ፡ የሣር ፡ ክምር ፡ ሌላም ፡ የልዩ ፡ ልዩ ፡ የአውሬ ፡ መልክ ፡ እያስመሰሉ ፡ ያበቦችንም ፡ ስራፍ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ መልክ ፡ እያደረጉ ፡ ይሠሩታል ። የውሃ ፡ መፍሰሻውን ፡ የእንቍራሪት ፤ የአንሽላሊት ፤ የአንበሳ ፤ የአዞ ፡ መልክ ፡ እያስመሰሉ ፡ ይሠሩታል ።

፲፯ ፤ የዚህም ፡ የብልሀት ፡ ሥራ ፡ በሆላንድና ፡ በእንግላንድ ፤ በሌሎትም ፡ አገር (ገባ) ታወቀ ፤ በኋላ ፡ ግን ፡ ከጥንት ፡ ጀምረው ፡ ቻኖችና ፡ ጃፓኖች ፡ ይህን ፡ የአትክልት ፡ ጌጥ ፡ ሥራ ፡ ይሠሩትና ፡ እጅግ ፡ ያማሩትንም ፡ አበቦትና ፡ ቊጥቋጦችን ፡ ዛፎችንም ፡ እየሰበሰቡ ፡ ይተክሉ ፡ እንደ ፡ ነበሩ ፡ ታወቀ ።

፲፰ ፤ የተፈጥሮ ፡ ውበታቸውን ፡ ለማግኘት ፡ የሚችሉትን ፡ ያህል ፡ ተከታተሉ ። ይህንም ፡ እንግሊዞች ፡ በአገራቸው ፡ አደረጉት ። ዛሬውንም ፡ ቢሆን ፡ በብልሀት ከተደረገው ፡ ሥራ ፡ የበለጠ ፡ ደስታ ፡ አልሰጠም ።

ጥ ያ ቄ ።

፩ ፤ ሰው ፡ ሲባል ፡ መጀመርያ ፡ ነገድ ፡ (ሕዝብ) የሆነው ፡ እንዴት ፡ ነው ፡ ?
ሥልጥንና ፡ እየገፉ ፡ ሲሄድ) ምን ፡ (ተባለ) ፡ ተደረገ ፡ ?

፪ ፤ የቤት ፡ መሥራት ፡ ዕውቀት ፡ እንዴት ፡ ነበር ፡ ?

፫ ፤ ስለ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ዐይነት ፡ የቤት ፡ አሠራርና ፡ መልክ ፡ ተናገር ።
የቤት ፡ አሠራር ፡ ብልሀት ፡ እያደር ፡ እንዴት ፡ ነበር ፡ ?

፬ ፤ ጥንት ፡ ስለ ፡ ቤት ፡ መሥራት ፡ ብልሀት ፡ የሚጠነቀቁ ፡ የትኞች ፡ ሕዝቦችናቸው ፡ ?
የፋርሶችና ፡ የግብፆች ፡ አሠራር ፡ እንዴት ፡ ነው ፡ ?

፭ ፤ ግሪኮች ፡ እንዴት ፡ ሆኑ ፡ ?
የቤት ፡ አሠራራቸው ፡ እንዴት ፡ ነው ፡
የሮማውያን ፡ ሕንፃ ፡ እንዴት ፡ ያለ ፡ ነው ፡ ?

፮ ፤ የጐቶችና ፡ የባንዳሎች ፡ እንዴት ፡ ያለ ፡ ነው ፡ ?
የቴዎዶሪኮችስ ፡ ?

የገጠሮች ፡ የቤት ፡ ሥራ ፡ ዕውቀት ፡ እንዴት ፡ ነው ፡ ?

፰ ፤ የአሜሪኮች ፡ የቤት ፡ ሥራ ፡ ዕውቀት ፡ እንዴት ፡ ነው ፡ ?

፱ ፤ በቅዱስ ፡ መጽሐፍ ፡ ስለ ፡ ግብርና ፡ ስለ ፡ እርሻ ፡ እንዴት ፡ ተባለ ፡ ?

፲ ፤ መሬትን ፡ ስለ ፡ ማረስ ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ መንግሥታት ፡ እንዴት ፡ ሆነ ፡ ?

፲፩ ፤ ስለ ፡ ተክል ፡ ዕውቀት ፡ እንዴት ፡ ሆነ ፡ ?
የጌጥ ፡ አተካከል ፡ ብልሀትስ ፡ ?

፲፪ ፤ የሴሚራሚስ ፡ አታክልት ፡ እንዴት ፡ ነበር ፡ ?

፲፫ ፡ የግሪኮች ፡ እንዴት ፡ ነው ፡ ? የሮማውያንስ ፡ ?

፲፬ ፤ አታክልት ፡ ከኤውሮጳ ፡ እንደምን ፡ ጠፋ ፡ ?
እንደ ፡ ገና ፡ ያደሰው ፡ ማነው ፡ ?

፲፭ ፤ በሉዊስ ፡ ፲፬ኛ ፡ እንዴት ፡ ያለ ፡ ብልሀት ፡ ተገኘ ፡ ?
አታክልት ፡ በቺንና ፡ በጃፓን ፡ በእንግሊዝ ፡ አገር ፡ እንዴት ፡ ነው ፡ ?

ምዕራፍ ፻፲፫ ፡ ዋና ፡ የሚታይ ።

ንግድ ።

፩ ፤ መጀመርያ ፡ ሰዎች ፡ ያደርጉት ፡ የነበረው ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ በንግድ ፡ መገናኘታቸው ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ በኦሪት ፡ ዘፍጥረት ፡ በ፴፯ ፡ በቍጥር ፡ ፳፭ ፡ ይገኛል ። ይኸውም ፡ ዮሴፍን ፡ ወንድሞቹ ፡ ሸጡና ፡ ቅመም ፡ ከርቤም ፡ ይዘው ፡ ለሚዞሩ ለእስማኤላውያን ፡ በመሸጣቸው ፡ ይታወቃል ። ባም ፡ ተገልአድ ፡ ከርቤ ፡ ከዐረብ ፡ አገር ፡ ይገኝ ፡ ስለ ፡ ነበር ፡ በከነዓን ፡ አድርገው ፡ በጣም ፡ ወደ ፡ ሠለጠነው ፡ መንግሥት ፡ ወደ ፡ ምስር ፡ ይሄዱ ፡ ነበር ።

፪ ፤ መቸውንም ፡ የመኻል ፡ ግብፅ ፡ ሁኔታ ፡ የንግድ ፡ ዕቃ ፡ መቆሚያ ፡ ነበር ። በጭነት ፡ እየሆነ ፡ የእስያና ፡ የአፍሪካ ፡ ሸቀጥ ፡ ወደዚህ ፡ ይመጣ ፡ ነበር ። ማለት ፡ ሀብትን ፡ የሚያመጣ ፡ (የሚያስገኝ ፡) ንግድ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ መቼውንም ፡ የተከበረ ፡ ነው ። ግብፃውያን ፡ የባሕርን ፡ አምልኮ ፡ ከብዙ ፡ ዘመን ፡ ጀምሮ ፡ ቸለል ፡ ስለ አሉ ፡ ስለ ፡ ባሕር ፡ ንግድ ፡ የምናውቅላቸው ፡ ነገር ፡ የለም ።

፫ ፤ ጢሮስና ፡ ሲዶን ፡ የተባሉት ፡ የፊኒቅያ ፡ ከተሞች ፡ የታወቁት ፡ ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ነው ። አገሮቻቸው ፡ የሚሰጡት ፡ ሀብት ፡ የላቸውም ። ጥቂትም ፡ ቢገኝ ፡ በእጅ ፡ ሥራ ፡ ነው ። ንግዳቸውን ፡ ከጠረፍ ፡ ወደ ፡ ጠረፍ ፡ እያዘዋወሩ ፡ ያከበሩዋቸው ፡ በእጅ ፡ ሥራ ፡ ነው ።

፬ ፤ ተክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ ፩ሺ ፡ ፩፻ ፡ ዓመት ፡ በዳዊት ፡ ዘመን ፡ ፊኒቅያውያን ፡ ንግዳቸውን ፡ ሁልጊዜ ፡ በውነተኛ ፡ መንፈስ ፡ እያሰፉ ፡ ስለ ፡ ሄዱ ፡ ብዙ ፡ ወርቅ ፡ ከእስጳንያ ፡ አገኙ ። በንግዳቸውም ፡ ምክያት ፡ መኖሪያቸውን ፡ በዚያው ፡ አደረጉ ።

፭ ፤ ሰሎሞንም ፡ የንግድን ፡ ጥቅም ፡ በተመለከተ ፡ ጊዜ ፡ መርከቦች ፡ አሠራና ፡ ወደ ፡ አፌር ፡ እየሰደደ ፡ ወርቅና ፡ ብር ፤ የዝሆን ፡ ጥርስ ፡ ወፎችና ፡ ሌላም ፡ ነገር ፡ ያስመጣ ፡ ጀመር ። ተምስሮችም ፡ ጋር ፡ ታላቅ ፡ ንግድ ፡ ነበረው ። ከዚያ ፡ ፈረሶችና ፡ የአማረ ፡ የተልባ ፡ እግር ፡ ያገኝ ፡ ነበር ።

፮ ፤ ተክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ ፰፻፷፱ ፡ ዓመት ፡ የካርታጎ ፡ ከተማ ፡ ተሠራና ፡ ንግዱም ፡ በሠለጠነው ፡ መላ ፡ ዓለም ፡ ታወቀ ። ተክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ ፯፻ ፡ ዓመት ፡ ሲሆን ፡ ቆሮንቶስ ፡ በባሕር ፡ ንግድ ፡ ረገድ ፡ ኀይሉ ፡ በጣም ፡ የተለየ ፡ ሆነ ። መርከብም ፡ በመሥራት ፡ እየተሻሻለ ፡ ሄደ ።

፯ ፤ ተክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ ፭፻፹፰ ፡ ጢሮስ ፡ ስመ ፡ ጥሩ ፡ ሆነች ፤ ስለ ፡ ንግዱዋና ፡ እታይ ፡ እታይ ፡ ስለማትዋ ፡ በሕዝቅኤል ፡ ፳፮ኛና ፡ ፳፰ ፡ ምዕራፍ ፡ ተመልክተናል ። ነገር ፡ ግን ፡ የጢሮስ ፡ ሕዝብ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ በቀል ፡ በራሳቸው ፡ ላይ ፡ አምጥተዋልና ፤ መጀመርያ ፡ ናቡከደነ ፡ ፆር ፡ ገዛቸው ። ተዚያም ፡ ተክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ ፫፻፴፪ ፡ ዓመት ፡ እስክንድር ፡ ሰጥ ፡ አድርጎ ፡ ገዛቸው ።

፰ ፤ ፊኒቃውያን ፡ ጢሮስ ፡ ከጠፉች ፡ በኋላ ፡ ከተማዋን ፡ ሮማውያን ፡ እስኪያጠፏዋት ፡ ተክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በፊት ፡ ፻፵፮ ፡ ድረስ ፡ በካርታጎ ፡ በኩል ፡ እያደረጉ ፡ ንግዳቸውን ፡ ያሰፉ ፡ ነበር ። አንድ ፡ ጊዜ ፡ የግሪኮች ፡ መንግሥታት ፡ በባሕር ፡ ረገድ ፡ እጅግ ፡ አድ ርገው ፡ በርትተው ፡ ደምቀው ፡ ይታዩ ፡ ነበር ። አቴንና ፡ እስፓርታም ፡ በተራ ቸው ፡ ስማቸው ፡ በሁሉ ፡ ዘንድ ፡ ታወቀላቸውና ፡ መጥፊያቸው ፡ እስኪደርስ ፡ እንዲሁ ፡ ቈዩ ።

፱ ፤ እስክንድር ፡ በንግድ ፡ ጕዳይ ፡ እጅግ ፡ አሰበና ፡ የእስክንድርያንና ፡ የቤርኒስን ፡ ከተሞች ፡ ሠራ ። ከነዚህ ፡ ስፍሮች ፡ አያይዞ ፡ በሜዲቴራኒያን ፡ ባሕር ፡ እያደ ረገ ፡ ወደ ፡ ምዕራብ ፡ ንግዱን ፡ አሰፋ ። ከወዲህም ፡ በቀይ ፡ ባሕር ፡ እያደረገ ፡ ሀብታም ፡ ከሆኑ ፡ ከምሥራቅ ፡ አገሮችና ፡ ከመኻከል ፡ እስያ ፡ ጋር ፡ በሱዝ ፡ በር ፡ እያስተላለፈ ፡ ንግዱን ፡ ያሰፋ ፡ ነበር ። ብዙ ፡ የንግድ ፡ መርከቦች ፡ ስለ ፡ ነበሩት ፡ ገቢ ፡ ገንዘብ ፡ ያለመጠን ፡ ያገኝ ፡ ነበር ።

፲ ፤ ሮማውያን ፡ ጭራሽ ፡ የንግድን ፡ ጥቅም ፡ አያውቁም ፡ ነበር ። የንግድን ፡ ሥራ ፡ ጭራሽ ፡ ለማጥፋት ፡ እንዳሰቡት ፡ የግሪክ ፡ ዋና ፡ የንግድ ፡ ከተማ ፡ የነበረችውን ፡ ቆሮንቶስን ፡ አጠፏዋት ። ወዲያው ፡ በዙሪያው ፡ ላሉ ፡ አገሮች ፡ የተሰማቸው ፡ ታላቅ ፡ የንግድ ፡ ጥፋት ፡ ተከተለ ። ቆሮንቶስና ፡ ካርታጎን ፡ ባንድ ፡ ዓመት ፡ ሊያ ድሳቸው ፡ የፈለገ ፡ ጁሊውስ ፡ ቄሣር ፡ የሚነግሥበት ፡ ጊዜ ፡ እስኪደርስ ፡ ድረስ ፡ እንዲሁ ፡ ሆነ ።

፲፩ ፤ ሮማውያን ፡ በሜዲቴራኒያን ፡ ባሕር ፡ ዙሪያ ፡ ባሉት ፡ አገሮች ፡ ላይ ፡ ጌቶች ፡ ስለ ፡ ሆኑ ፡ ለራሳቸው ፡ ሲሉ ፡ ንግድን ፡ ፈቀዱላቸው ። ስለዚህ ፡ በዚያ ፡ ዙሪያ ፡ ካለው ፡ አገር ፡ ሁሉ ፡ ለሚያስፈልጋቸውና ፡ ለአዱኛቸው ፡ የሚበቃ ፡ ገቢ ፡ ገንዘብ ፡ በዛላቸው ። ስለ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ጕዳይ ፡ የተመረጡትን ፡ ዕቃዎች ፡ መልስ ፡ ገንዘብ ፡ አደረጉ ። የዚህም ፡ መለዋወጥ ፡ ንግድ ፡ ይባላል ። በውነትም ፡ ሮማውያን ፡ የን ግድ ፡ ሰዎች ፡ አልነበሩም ። ንግድ ፡ የሚባለው ፡ በፊታቸው ፡ የተናቀ ፡ ሆነና ፡ ምኞታቸው ፡ አገር ፡ መግዛት ፡ ሆኖ ፡ ሀብትን ፤ ብልጽግናን ፡ በሰይፋቸው ፡ ብቻ ፡ ለማግኘት ፡ ወደዱ ።

፲፪ ፤ ዋናው ፡ የመንግሥት ፡ መኖሪያ ፡ ወደ ፡ ቍስጥንጥንያ ፡ ከሆነ ፡ ወዲህ ፡ ቴዎዶ ሪክ ፡ የተባለ ፡ የኢጣሊያ ፡ ንጉሥ ፡ ሆነ ። ሰላምና ፡ ጥበብ ፡ በመላበት ፡ በርሱ ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ ምንም ፡ በሁለመናው ፡ ባይሳካለት ፡ ንግድ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ እየገ ነነ ፡ ሄደ ። ሐር ፡ በምሥራቅ ፡ አገር ፡ ዋና ፡ የንግድ ፡ ዕቃ ፡ ሆነ ። ፋርሶችም ፡ ከህ ንድ ፡ የሚአመጡአቸው ፡ መርከቦች ፡ የሚያርፉት ፡ በጠረፋቸው ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ በን ግዳቸው ፡ ሀብታሞች ፡ ሆኑ ።

፲፫ ፤ ተክርስቶስ ፡ ልደት ፡ በኋላ ፡ ፲፻፹፱ ፡ ዓ. ም. ቤኒስ ፡ ንግዷን ፡ ወደ ፡ ምሥራቅ ፡ እያሰ ፋች ፡ ሄደች ። የጣሊያኖች ፡ አውራጃዎችም ፡ ንግዳቸውን ፡ ከልዩ ፡ ልዩ ፡ አገሮች ፡ ጋር ፡ ይነግዱ ፡ ጀመር ። በሺ ፡ ፫፻ ፡ ፒሳና ፡ ጀኖዋ ፡ የንግድ ፡ ከተሞች ፡ በመሆ ናቸው ፡ የተለዩ ፡ ሆኑ ።

፲፬ ፡ በሺ፡፷፮ ፡ ዊልየም ፡ አሸናፊው ፡ የተባለ ፡ በእንግሊዝ ፡ ዙፋን ፡ ሲቀመጥ ፡ በዚህ ፡ አገር ፡ ንግድ ፡ ተጀመረ ፡ ብለን ፡ እንቈጥራለን ። ኖርማንዲና ፡ እንግላንድ ፡ በዚያን ፡ ጊዜ ፡ መተዋወቅ ፡ ጀመሩ ።

፲፭ ፡ ወደፊት ፡ የሚመጣውን ፡ ንግድ ፡ ያነሣሡና ፡ ያበረታቱ፡የመስቀል ፡ ጦር ፡ ጭፍሮች ፡ እንደ፡ነበሩ ፡ ተረድተነዋል ። የመስቀል ፡ ጦር ፡ ጭፍሮች ፡ በምሥራቅ ፡ የሚያገኙትን ፡ ደስታ ፡ በአገራቸው ፡ አያገኙትምና ፡ የውጭ ፡ አገርን ፡ ውበትና ፡ ምቾት ፡ ለማግኘት ፡ ተጣጣሩ ። ስለዚህ ፡ ንግድ ፡ በፍጥነት ፡ በገዛ ፡ ራስዋ ፡ እየሰፋች ፡ ለመሄድ ፡ ጀመረች ።

፲፮ ፡ ነሐስና ፡ መዳብ ፡ ጥሩ ፡ ብረትም ፡ መገኘቱ ፡ ለንግድ ፡ አዲስ ፡ (ክንፍ ፡) መንገድ ፡ ሰጣት ። በሺ፡፪፻ ፡ በመርከብ ፡ መተላለፍ ፡ ተቻለ ። በንጉሥ ፡ ጆን ፡ ዘመን ፡ በሺ፡፪፻፲፮፡ነጋዴዎች ፡ ስለ፡በዙ ፡ እንግላንድ ፡ ሀብታም ፡ ሆነ ። ሕዝቡም ፡ በጣም ፡ ሀብታሞች ፡ ሆኑ ።

፲፯ ፡ በሺ፡፫፻፵፩ ፡ የጀርመኖች ፡ መንደሮች ፡ ንግድ ፡ ጀመሩ ። እርስ ፡ በርሳቸው ፡ ለመደጋገፍ ፡ ብለው ፡ አንድ ፡ ማኅበር ፡ አቆሙ ። ሐንስ ፡ የተባሉት ፡ ከተሞች ፡ በጣም ፡ ሀብት ፡ አገኙና ፡ እጅግ ፡ ኀይለኞች ፡ ሆኑ ፤ ኤድዋርድ ፡ አንደኛ ፡ የተባለ ፡ እንግሊዝ ፡ በንግድ ፡ ትልቅ ፡ ኀይል ፡ እንዲያገኙ ፡ ፈቀደላቸው ። ስለ፡ሆነ ፡ በኤድዋርድ ፡ ፫ኛ ፡ ንግድ ፡ አቋረጠ ።

፲፰ ፡ በንግሥት ፡ ኤልሳቤጥ ፡ ዘመን ፡ ንግዳቸውን ፡ ሌላ ፡ መሰናክል ፡ አገኘው ። ከዚህም ፡ ሁሉ ፡ ጋር ፡ የሚያስፈሩ ፡ ሆኑና ፡ የብዙ ፡ አገሮች ፡ መንግሥታት ፡ባንድነት ፡ ሆነው ፡ በጠላትነት ፡ ተነሡባቸው ፡ ኀይላቸውም ፡ ደከመና ፡ በመጨረሻው ፡ በሺ ፡ ፭፻፷፱ ፡ ጭራሽ ፡ ወደቁ ።

፲፱ ፡ በ፲፬፻፶፩ ፡ ፍሎሬንስ ፡ የምትታይ ፡ ሆነች ። ንግዱዋም ፡ ሰፋ ። ፋብሪካዋም ፡ እጅግ ፡ ያማረና ፡ ዋጋ ፡ ያለው ፡ ሆነ ። ነጋዶችም ፡ ብዙ ፡ ገንዘብ ፡ ሰባሰቡና ፡ የመላው ፡ ኤውሮጳ ፡ ባንክ ፡ ሆኑ ፤ እንዲህም ፡ ሆኖ ፡ ብዙ ፡ ዘመን ፡ ቈየ ።

፳ ፡ እንዲሁም ፡ በኤውሮጳ ፡ ዋና ፡ የእጅ ፡ ሥራ ፡ የሚታይበት፡ፍላንድር ፡ ነበር ። ባለፈው ፡ ፱፻፳ ፤ ብንመለከት ፡ የፍሌሚሽ ፡ ንግድ ፡ ጥቅም ፡ ያለው፡እንደ፡ነበረ ፡ እናያለን ። በሺ ፡ ፭፻፵፫ ፡ በተልባ ፡ እግር ፡ ሥራቸው ፡ ስመ ፡ ጥሩዎች ፡ ነበሩ ። የፖራማ ፡ ዱክ ፡ እስኪያጠፋቸው ፡ እስከ ፡ ሺ ፡ ፮፻፹፩ ፡ ድረስ ፡ በእጅ ፡ ሥራ ፡ በርትተውና ፡ ጠንክረው ፡ ነበር ። ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ያገሩ ፡ ጥቅም ፡ አቋረጠ ፤ የጅ ፡ ሥራም ፡ ወደሌሎች ፡ አገሮች ፡ ተበተነ ።

፳፩ ፤ ከዚህ ፡ ወዲያ ፡ በጭንነት ፡ እየሆነ ፡ ንግዱ ፡ ወደ ፡ ህንድ ፡ ዞረ ። ነገር ፡ ግን ፡ በሺ ፡ ፬፻ ፤ መንገደኞች ፡ መልካም ፡ ተስፋ ፡ የተባለውን ፡ አገር ፡ አገኙና ፡ የሀብትና ፡ የአዱኛ ፡ መንገድ ፡ ተከፈተ ። ሺ ፡ ፬፻ ፡ ፖርቱጊሶች ፡ ወደ ፡ አፍሪካ ፡ እየዞሩ ፡ መቀመጥ ፡ ጀመሩ ። ወዲያው ፡ ቶሎ ፡ ብሎ ፡ እስከ ፡ ሺ ፡ ፬፻፹ ፡ የፖርቱጋልን ፡ መንግሥት ፡ የእስጳንያ ፡ ንጉሥ ፡ በያዘው ፡ ጊዜ ፡ የንግድ ፡ መኻከለኛ ፡ ስፍራ ፡ ሆነ ።

፳፪ ፤ ከሺ ፪፻፲፮ ፡ ከጆን ፡ መንገሥ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ሺ ፫፻፲፯ ፡ ድረስ ፡ ንግድ ፡ በእንግላንድ ፡ በጣም ፡ እየገነነ ፡ ሄደ ። ነገር ፡ ግን ፡ በእንግሊዝና ፡ በፍሊሚሽ ፡ ጠብ ፡ ጊዜ ፡ የንግድ ፡ ቤቶች ፡ ሁሉ ፡ አቆሙ ። በሺ ፫፻፴፩ ፡ በ፫ኛ ፡ ኤድዋርድ ፡ ዘመን ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ተንቀሳቀሱ ። እርሱም ፡ የጠጕርን ፡ ልብስ ፡ ብልሀት ፡ ያመጣ ፡ ነው ።

፳፫ ፤ በ፰ኛ ፡ ሄንሪ ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መታደስ ፡ ለንግድ ፡ ዋና ፡ ጠቀሜታ ፡ ሆኖ ፡ ነበር ። በ፮ኛ ፡ ኤድዋርድ ፡ ዘመን ፡ ንግድ ፡ ወደ ፡ ረሺያ ፡ ገባ ። ንግድን ፡ በጣም ፡ የምታበረታ ፡ ንግሥት ፡ ኤልሳቤጥ ፡ ነበረች ። አያሎች ፡ ኩባንዮች ፡ አደ ረገችና ፡ አንዱን ፡ በረሺያ ፤ ሌላውንም ፡ በቱርክና ፡ በሊቫንት ፡ አቆመች ። በሺ ፮፻ ፡ በርስዋ ፡ መንግሥት ፡ ጊዜ ፡ የተጀመረው ፡ የምሥራቅ ፡ ህንድ ፡ ኩባንያ ፡ የንግድ ፡ ፈቃድ ፡ መስከረም ፡ ፩ ፡ ቀን ፡ ሺ ፰፻፶፰ ፡ ተፈጸመ ።

፳፬ ፤ በአሜሪካ ፡ ነጻነት ፡ ከታወጀ ፡ በኋላ ፡ በዚያ ፡ አገር ፡ የንግድ ፡ ቤቶች ፡ በጣም ፡ ከፍ ፡ እያሉ ፡ ሄዱ ። መርከቦቻቸው ፡ ወደ ፡ሩቅ ፡ ለመድረስ ፡ ባሕርን ፡ ከፍለው ፡ (ሠንጥቀው) ፤ አልፈው ፡ በየአገሩ ፡ የሚገኘውን ፡ ሀብት ፡ ይዘው ፡ ወደ ፡ አገራቸው ፡ ተመለሱ ። የንግዳቸው ፡ መከናወን ፡ እስከ ፡ አሁን ፡ በማይናወጥ ፡ መሠረት ፡ ላይ ፡ ቆሞአል ።

ጥያቄ ።

፩ ፤ ጥንት ፡ ስለ ፡ ንግድ ፤ የተባለው ፡ ምንድነው ፡ ?
፪ ፤ ስለ ፡ ግብፅ ፡ ምን ፡ ይባላል ፡ ?
　　ንግዱ ፡ ምንድነው ፡ ?
፫ ፤ ስለ ፡ ጢሮስና ፡ ሲዶን ፡ ምን ፡ ይባላል ፡ ?
፬ ፤ ስለ ፡ ፊኒቂያ ፡ ምን ፡ ይነገራል ፡ ? ካዲዝ ፡ ምንድነው ፡ ?
፭ ፤ ሰሎሞን ፡ ንግድን ፡ እንዴምን ፡ አበረታታ ፡ ?
፮ ፤ ካርታጎ ፡ እንዴምን ፡ ሆነ ፡ ? ቆሮንቶስስ ፡ ?
፯ ፤ ጢሮስ ፡ እንዴምን ፡ ሆነ ፡ ?
፰ ፤ ፊኒቂያኖች ፡ ምን ፡ ያደርጉ ፡ ነበር ፡ ? አቴኖችና ፡ እስፓርቶችስ ፡ ?
፱ ፤ እስክንድር ፡ ስለ ፡ ንግድ ምን ፡ አደረገ ፡ ?
፲ ፤ ንግድ ፡ እንዴምን ቢሆን ፡ ተበላሸ ፡ ?
፲፩ ፤ ሮሞች ፤ ስለ ፡ ንግድ ፡ ምን ፡ አደረጉ ፡ ?
፲፪ ፤ በቴዎደሪክ ፡ ዘመን ፡ ንግድ ፡ እንዴምን ፡ ሆነ ፡ ? በምሥራቅ ፡ በፋርስ ፡ ?
፲፫ ፤ በቬኒስ ፡ ንግድ ፡ እንዴምን ፡ ሆነ ፡ ? ፒሳ ? ጀኔበ ፡ ?
፲፬ ፤ በእንግላንድ ፡ የንግድ ፡ መንቀሳቀስ ፡ እንዴት ፡ ሆነ ፡ ?
፲፭ ፤ ስለ ፡ መስቀል ፡ ጦርነት ፡ እንዴት ፡ ሆነ ፡ ?
፲፮ ፤ ማግኔት ፡ የሚስብ ፡ ብረት ፡ በመገኘቱ ፡ ምን ፡ ሆነ ፡ ?

፳፯ ፤ የሁንስ ፡ ከተሞች ፡ እንዴት ፡ ሆኑ ፡ ?

፳፰ ፤ ፍሎሬንስ ፡ እንደምን ፡ ሆነ ፡ ?

፴ ፤ የፍላንደርስ ፡ ንግድ ፡ እንዴት ፡ ሆነ ፡ ? ምን ፡ አጠፋው ፡ ?

፴፩ ፤ በህንድ ፡ በኩል ፡ ንግድ ፡ እንዴት ፡ ሆነ ፡ ? በፖርቱጋልሳ ፡ ?

፴፪ ፤ ንግድ ፡ በእንግላንድ ፡ እንዴት ፡ ሆነ ፡ ?

፴፫ ፤ ንግሥቲቱ ፡ ለንግድ ፡ አንዴት ፡ አድርጋ ፡ ታበረታ ፡ ነበር ፡ ?

፴፬ ፤ ንግድ ፡ በአሜሪካ ፡ እንዴት ፡ ሆነ ፡ ?